

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

28 juli 2005

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 30 april 2004
betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen
in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap**

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Raad van State	21
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	29
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	39
Ontwerp van decreet	45
Bijlagen bij de memorie van toelichting: – OESO/DAC-lijst ter bepaling van de landen die beschouwd kunnen worden als respectievelijk ontwikkelingsland (deel I) en transitieland (deel II)	53
– Reguleringsimpactanalyse	57

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMENE INLEIDING

Het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap trad in werking op 1 juli 2004. Dit decreet bevat twee grote luiken: het eerste luik betreft de studiefinanciering voor studenten in het hoger onderwijs; het tweede luik regelt de werking van de studentenvoorzieningen bij de hoger onderwijsinstellingen. Eén academiejaar na de inwerkingtreding van het decreet, blijkt dat bepaalde decreetwijzigingen zich opdringen.

Met betrekking tot het luik studiefinanciering binnen het decreet van 30 april 2004, blijkt na één academiejaar waarop het decreet van toepassing was, dat bepaalde artikelen dienen te worden aangepast omwille van verschillende redenen: ofwel omdat bepaalde evoluties nog niet konden worden voorspeld bij het redigeren van het decreet in kwestie (bijvoorbeeld: bi-diplomerings, een academiejaar dat start na 1 januari, enzovoort), ofwel omdat wetgeving of rechtspraak van de Europese Unie een aanpassing van de vigerende wetgeving vraagt.

De regelgeving met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen in het decreet van 30 april 2004 is wat betreft werkvelden en doelgroepen reeds in werking getreden op 1 juli 2004, terwijl de bepalingen in verband met de beheersovereenkomst pas in januari 2006 in de praktijk omgezet worden. Deze regelgeving heeft tot doel de werkvelden, de opdrachten, de beoogde doelgroepen en de gewenste aanpakvormen te preciseren. Hierbij werd het subsidiariteitsprincipe vooropgesteld: de overheid moet kunnen nagaan hoe de door de studentenvoorzieningen als missie geformuleerde doelstellingen voor de door hen genoemde doelgroepen op de gedefinieerde werkvelden effectief bereikt worden. Omwille van deze reden werd gekozen voor de beheersovereenkomst als instrument. Bij de voorbereidingen op de uitvoering van dit decreet, bleken bepaalde aanpassingen aan het decreet noodzakelijk te zijn, wil men bovenstaande doelstellingen realiseren.

B. STRUCTUUR VAN HET DECREET

Hoofdstuk 1 Algemene bepaling

Hoofdstuk 1 bevat de wijzigingen aan de algemene bepalingen in het decreet van 30 april 2004 betref-

fende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2 Studiefinanciering

Hoofdstuk 2 bevat alle wijzigingen aan artikels uit het luik studiefinanciering in het decreet van 30 april 2004 en heeft betrekking op wijzigingen omwille van veranderingen in het hoger onderwijslandschap, aanpassingen aan de EU-wetgeving en -rechtspraak en een wijziging teneinde de doelgroep van de regelgeving beter te benaderen.

Hoofdstuk 3 Studentenvoorzieningen

Hoofdstuk 3 bevat alle wijzigingen aan artikels uit het luik studentenvoorzieningen in het decreet van 30 april 2004 en heeft betrekking op wijzigingen aan de algemene bevoegdheid, aan de definiëring van de werkvelden, aan het personeel toepassingsgebied en met betrekking tot de aanpassing van de beheersovereenkomst aan de realiteit.

Hoofdstuk 4 Inwerkingtreding

Dit hoofdstuk regelt de inwerkingtreding van het decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004.

C. ALGEMENE TOELICHTING

Onderhavig decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, is gebaseerd op de algemene principes en doelstellingen, zoals beschreven in de memorie van toelichting bij het decreet van 30 april 2004.

Precies om deze principes en doelstellingen volwaardig te bereiken, worden aan voormeld decreet een aantal aanpassingen doorgevoerd.

D. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN****Artikel 1**

Dit artikel situeert de behandelde materie binnen haar grondwettelijke context.

Artikel 2

Artikel 6, 1°, van het decreet van 30 april 2004 bepaalt wat onder de term “academiejaar” dient te worden verstaan in het decreet. De toe te passen minimum- en maximuminkomstengrenzen worden vastgelegd voor alle opleidingen die binnen een academiejaar worden aangeboden. Bovendien zal op 31 december van het academiejaar worden nagegaan of aan de voorwaarden inzake nationaliteit wordt voldaan en hoe de leefeenheid van de student is samengesteld. Ten slotte is de definiëring van het begrip “academiejaar” tevens van belang bij het berekenen van de studiefinanciering, aangezien het bedrag ervan afhankelijk is van het totaal aantal studiepunten waarvoor een student tijdens het academiejaar is ingeschreven. Momenteel worden echter opleidingen aangeboden die zich niet situeren tijdens de gebruikelijke periode van het academiejaar, zoals gedefinieerd in het decreet van 30 april 2004. Zo gebeurt het dat een academiejaar van een opleiding start in januari en eindigt in december. Voor deze opleidingen dient te worden bepaald welke minimum- en maximumgrenzen en bedragen voor een studiefinanciering van toepassing zijn, alsmede op welk ogenblik aan de voorwaarden inzake nationaliteit, hoofdverblijfplaats en leefeenheid moeten worden voldaan. Door in artikel 6, 1°, van het decreet van 30 april 2004 aan de definitie van het begrip academiejaar als zijnde een “periode van één jaar die ten vroegste op 1 september en uiterlijk op 1 oktober begint en eindigt op de dag voor het begin van het volgend academiejaar”, toe te voegen dat voor de aanvraag van een studiefinanciering voor een opleiding die begint na 31 december en eindigt na 30 september, deze opleiding wordt beschouwd als behorende tot het academiejaar waarin de opleiding eindigt, wordt voor dergelijke opleidingen specifiek geregeld tot welk academiejaar zij behoren.

Artikel 3

Artikel 6, 7°, van het decreet van 30 april 2004 verwijst verkeerdelijk naar artikel 1467 van het burgerlijk wetboek. De bedoeling van dit artikel is duidelijk te maken dat de wettelijk samenwonenden voor de toepassing van het decreet gelijk behandeld worden als de gehuwden. De bepaling in het burgerlijk wetboek rond de wettelijke samenwoning is echter artikel 1476 in plaats van artikel 1467. Artikel 3 is hiervan een rechtzetting.

Artikel 4

Artikel 6, 12°, van het decreet van 30 april 2004 geeft de definitie voor wat het decreet “kadastraal inkomen vreemd gebruik” noemt, namelijk het kadastraal inkomen van de onroerende goederen die noch voor eigen woning, noch voor eigen beroepsdoeleinden worden gebruikt.

Om de studiefinanciering te berekenen wordt rekening gehouden met het referentie-inkomen van de betrokkene. Om dit inkomen samen te stellen, wordt onder meer het zogenaamd kadastraal inkomen “vreemd gebruik” meegeteld. Ook bij de toepassing van de kadastraal inkomen-test wordt dit kadastraal inkomen “vreemd gebruik” meegenomen.

De omschrijving “noch voor eigen woning” in de definitie, geeft onvoldoende weer wat wordt bedoeld, namelijk dat met kadastraal inkomen “vreemd gebruik” alle eigendommen worden bedoeld die niet dienen voor eigen beroepsdoeleinden en waar de betrokkene niet zijn hoofdverblijfplaats heeft, ongeacht of deze verhuurd worden of niet. De memorie van toelichting bij het decreet van 30 april 2004 gaat trouwens uit van het recht op wonen. Om die reden wordt in de definitie van kadastraal inkomen vreemd gebruik beter gesproken van “hoofdverblijfplaats” in plaats van “eigen woning”.

HOOFDSTUK 2. STUDIEFINANCIERING**Artikel 5**

Het Structuurdecreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen maakt ook biddiplomerings en multidiplomerings mogelijk. Overeenkomstig artikel 86 van het Struc-

tuurdecreet kunnen twee of meer universiteiten of twee of meer hogescholen een gezamenlijk diploma (bachelor/master/doctor) uitreiken. Artikel 94 van het Structuurdecreet maakt het mogelijk dat een hogeschool/universiteit samen met een partnerinstelling (hogeschool/universiteit van de Franse gemeenschap of buitenlandse onderwijsinstelling) een gezamenlijk diploma of tegelijk een diploma van hoger onderwijs en een diploma met een andere benaming door de partnerinstelling, afleveren.

Steeds meer bieden onderwijsinstellingen gezamenlijke opleidingen aan. Dit gebeurt binnen Vlaanderen, maar ook over de gemeenschaps- of rijksgrenzen heen. Eerst en vooral is het essentieel dat indien twee ambtshalve geregistreerde instellingen gezamenlijk een dergelijke opleiding aanbieden, deze opleidingen in aanmerking moeten komen voor een studiefinanciering. Aangezien de bi- en multidiplomerings ingevoerd worden en tevens het voorwerp uitmaken van een accreditering of (tijdelijke) erkenning (als nieuwe opleiding), is het niet meer dan billijk dat wanneer een student een dergelijke opleiding volgt (ook als de andere onderwijsinstelling niet binnen de Vlaamse Gemeenschap is gelegen), hij toch in aanmerking kan komen voor een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

Bovendien uitten de ministers verantwoordelijk voor hoger onderwijs in de Bolognaverklaring van 1999 de intentie om tot een Europese ruimte voor hoger onderwijs te komen. De Memorie van Toelichting bij het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap bepaalt het volgende: “De mobiliteit van studenten (...) speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van een gezamenlijke Europese hogeronderwijsruimte. Die moet daarom binnen Europa aangemoedigd en gedemocratiseerd worden. Steeds meer studenten zullen kiezen voor een gedeeltelijke of volledige opleiding in het buitenland, mede om hun kansen op een steeds veeleisender arbeidsmarkt te vergroten. In principe moet een gelijke toegang tot mobiliteit gegarandeerd worden voor alle sociale groepen. In het Praag Communiqué is duidelijk naar voren gekomen dat de sociale dimensie van het Bolognaproces een noodzakelijke component is. (...) De meeneembaarheid van de studiefinanciering wordt in de eerste plaats gezien als een onderdeel van het Bolognaproces.”

Om die reden wordt artikel 11, §1, tweede lid, in die zin te gewijzigd dat de bovenvermelde opleidingen eveneens in aanmerking kunnen komen voor een studiefinanciering.

Artikel 6

Artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 omschrijft de nationaliteitsvoorwaarde waaraan een student moet voldoen om in aanmerking te komen voor studiefinanciering.

Echter, artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 voldoet niet aan de Europese regelgeving. Immers, een student die de hoedanigheid van werknemer bezit, heeft op grond van artikel 7¹ van Verordening 1612/68 recht op de door het gastland verstrekt sociale uitkeringen op gelijke voet als de onderdanen van die lidstaat. Het Hof van Justitie² heeft bij herhaling bevestigd dat steun verleend voor levensonderhoud en opleiding met het oog op een universitaire studie die wordt afgesloten met een beroepsdiploma, een sociaal voordeel is in de zin van artikel 7. Bovendien blijkt uit het arrest Meeusen³ dat de voordelen die artikel 7 en artikel 12 geven aan EU-werknemers en hun kinderen, ook moeten gelden voor zelfstandigen.

Artikel 6 voegt deze categorieën van EU-onderdanen toe aan de categorieën van studenten die voldoen aan de nationaliteitsvoorwaarden om in aanmerking te komen voor een studiefinanciering. In het decreet van 30 april 2004 werd geen omschrijving gegeven van wat onder “werken” wordt verstaan. Dit betekent dat het zou volstaan om één dag arbeid te hebben verricht om in aanmerking te komen voor studiefinanciering. Dit wordt opgevangen door een aantal vereisten hiervoor in te schrijven. Conform artikel 7

¹ Artikel 7 van Verordening (EEG) 1612/68: “1. Een werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat mag op het grondgebied van andere Lid-Staten niet op grond van zijn nationaliteit anders worden behandeld dan de nationale werknemers wat betreft alle voorwaarden voor tewerkstelling en arbeid, met name op het gebied van beloning, ontslag, en, indien hij werkloos is geworden, wederinschakeling in het beroep of wedertewerkstelling.

2. Hij geniet er dezelfde sociale en fiscale voordelen als de nationale werknemers.

3. Hij kan eveneens op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als de nationale werknemers het onderwijs op vakscholen en van de revalidatie- en herscholingscentra volgen.

4. ...”

² Arrest Lair, H.v.J., 21 juni 1988, zaak C-39/86; arrest Matteucci, H.v.J., 27 september 1988, zaak C-235/87; arrest Bernini, H.v.J., 26 februari 1992, zaak C-3/90.

³ Arrest Meeusen, H.v.J., 8 juni 1999, zaak C-337/97.

⁴ Verordening 1612/68 (EEG) van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Gemeenschap, PB L 257 van 19 oktober 1968.

en artikel 12 van Verordening 1612/68/EEG⁴ wordt hiervoor een onderscheid gemaakt tussen “de ouder” en de werknemer of zelfstandige zelf.

Bovenstaande regeling op basis van Verordening 1612/68 wordt bovendien uitgebreid tot alle onderdanen van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte. Immers, artikel 28 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en bijhorende bijlage V met betrekking tot het vrij verkeer van werknemers, stellen expliciet dat Verordening 1612/68 niet enkel van toepassing is op onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, maar tevens op onderdanen van IJsland, Noorwegen en Liechtenstein.

Tot slot oordeelde het Hof van Justitie in zijn arrest Bidar⁵ dat de toekenning van studiebeurzen onder de werkingssfeer van het EG-Verdrag valt en bijgevolg het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit van toepassing op het stelsel van studiefinanciering. Dit heeft tot gevolg dat studenten afkomstig uit een EU-lidstaat die legaal in een andere lidstaat verblijven, een beroep kunnen doen op het discriminatieverbod en bijgevolg een tegemoetkoming ter dekking van de kosten van het levensonderhoud kunnen vragen. Ook deze categorie wordt door artikel 6 toegevoegd aan artikel 12 van het decreet van 30 april 2004. Het Hof stelde wel dat het gerechtvaardigd is dat men deze steun enkel toekent als de student blijkt heeft gegeven van een zekere mate van integratie in de samenleving, om te vermijden dat er misbruiken ontstaan in de vorm van ‘beurzentoerisme’. Hierbij moet echter wel vermeden worden dat voorwaarden worden opgelegd die door EU-studenten niet kunnen worden voldaan. Naar analogie met Richtlijn 2004/38/EG⁶, waarin artikel 16, §1, bepaalt dat iedere burger van de Unie die gedurende een ononderbroken periode van vijf jaar legaal op het grondgebied van het gastland heeft verbleven, aldaar een duurzaam verblijfsrecht heeft, wordt voor EU-onderdanen die geen economische band met België hebben, als integratievoorwaarde een verblijf van een ononderbroken periode van vijf jaar onmiddel-

lijk voorafgaand aan 31 december van het betrokken academiejaar toegevoegd.

Bij Richtlijn 2004/81/EG van 29 april 2004 betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie, wordt voor slachtoffers van mensenhandel of voor onderdanen van derde landen die hulp hebben gekregen bij illegale immigratie, een verblijfstitel ingesteld die voor de betrokkenen een voldoende prikkel moet zijn om samen te werken met de bevoegde autoriteiten en waaraan, om misbruik te voorkomen, bepaalde voorwaarden zijn verbonden.

Overeenkomstig artikelen 10 en 11 van de richtlijn, worden de voorwaarden en procedures voor het toelaten tot (de arbeidsmarkt,) de beroepsopleiding en onderwijs door de bevoegde autoriteiten overeenkomstig de nationale wetgeving bepaald. Deze richtlijn is nog niet omgezet in Belgisch recht (uiterlijk 6 augustus 2006). Echter, indien België ervoor zou opteren de richtlijn ook te laten gelden voor minderjarigen (wat naar alle waarschijnlijkheid het geval zal zijn, aangezien België bij de totstandkoming van deze richtlijn een voortrekkersrol speelde), dienen de lidstaten het kind toegang te verlenen tot het onderwijsstelsel onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor de nationale onderdanen. Dit kan impliceren dat aan dat kind onder dezelfde voorwaarden als voor de nationale onderdanen studietoelagen/studiefinanciering dienen te worden toegekend. Als men dit als dusdanig regelt voor leerlingen in het secundair onderwijs, dan is het niet meer dan billijk dat men dergelijke regeling eveneens overneemt voor het hoger onderwijs, aangezien het mensen betreft die behoren tot de doelgroep van de regelgeving die tevens voldoen aan de vereiste van een duurzaam verblijf in België.

Een soortgelijke procedure zoals omschreven in bovenvermelde richtlijn is in België reeds in werking (cf. omzendbrief van 1 juli 1994 betreffende de afgifte van verblijfs- en arbeidsvergunningen aan vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel). Doordat de procedure slechts zeer selectief wordt toegepast is de kans op het bekomen van een definitief verblijf bij slachtoffers veel groter dan bij kandidaat-vluchtelingen. Momenteel valt deze groep echter buiten het toepassingsbied van het decreet en komen zij bijgevolg niet in aanmerking voor een studiefinanciering. Artikel 6 voorziet eveneens in een uitbreiding van

⁵ Arrest Bidar, H.v.J., 15 maart 2005, zaak C-209/03.

⁶ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG, PB L 158 van 30 april 2004.

artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 met deze categorie van studenten. Dit kadert tevens in de geest van de wet: immers, de memorie van toelichting bij het decreet van 30 april 2004 bevestigt in de artikels-gewijze toelichting bij artikel 12 dat de achterliggende filosofie die ook reeds aanwezig was in het decreet van 16 februari 2001, dat een zekere duurzaamheid inzake verblijf is vereist, behouden blijft. Bovendien is de Vlaamse overheid zelf bevoegd voor de opvang en integratie van deze groep. Het aantal slachtoffers van mensenhandel dat toegang bekomt tot het hoger onderwijs is eerder marginaal.

Verder bevat artikel 6 nog een paar kleinere correcties aan artikel 12 van het decreet van 30 april 2004. Artikel 12, 3°, van het decreet van 30 april 2004 somt de documenten op die studenten die beschikken over een permanente verblijfsvergunning moeten gebruiken ter staving van hun statuut. Echter, Minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael meldde op 9 maart 2005 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers⁷ dat de verblijfskaart van een onderdaan van een EU-lidstaat, de identiteitskaart voor vreemdeling (niet EU-onderdanen) en het Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister voor onbepaalde duur of voor een bepaalde duur van meer dan zes maanden, vervangen worden door elektronische kaarten. Om die reden schrapt artikel 6 de opsomming van de verschillende documenten in artikel 12, 3°, van het decreet.

Artikel 6 verduidelijkt eveneens artikel 12, 4°, van het decreet van 30 april 2004. Immers minderjarige kandidaat-vluchtelingen dienen niet zelf een asielaanvraag in. Hun statuut volgt de asielaanvraag van de ouder(s). Op het ogenblik dat zij meerderjarig worden, hebben zij wel de keuze alsnog een eigen asielaanvraag in te dienen. Om die reden dient verduidelijkt dat de kinderen van kandidaat-vluchtelingen van wie de asielaanvraag ontvankelijk is verklaard ook in aanmerking komen voor studiefinanciering, maar enkel indien zij sinds hun minderjarigheid in België verblijven en niet zelf een asielaanvraag hebben ingediend. Hebben de kinderen bij hun meerderjarigheid zelf een asielaanvraag ingediend, dan dient de eigen asielaanvraag ontvankelijk te zijn verklaard.

⁷ Antwoord op parlementaire vraag van Olivier Chastel (MR).

Tot slot schrapt artikel 6 ook de documenten op basis waarvan de betrokkene het statuut van zijn asielaanvraag dient te bewijzen, vermeld in artikel 12, 4°, a), b) en c). Vooral met betrekking tot het attest van ontvankelijkheid van de asielaanvraag, uitgereikt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, werd door de betrokkenen bij het afleveren problemen ondervonden. Tevens werd in het kader van de administratieve vereenvoudiging toegang gevraagd tot de gegevens van het wachtregister, waardoor de betrokkene de status van zijn dossier niet langer zelf zal dienen aan te tonen.

Artikel 7

Overeenkomstig artikel 21 van het decreet van 30 april 2004 kan het jokerkrediet opgenomen worden voor studiepunten waarvoor de student in het verleden niet geslaagd was, in geval van heroriëntering, en wanneer de student een actualiseringprogramma volgt. Echter, gelet op het feit dat curricula voor studenten regelmatig binnen de instellingen en over de instellingen heen wijzigen, en de wetgever de bedoeling heeft om elke student die in aanmerking komt voor studiefinanciering zijn diploma te laten behalen met studiefinanciering, zou de student, indien deze studiepunten niet kunnen worden toegerekend op het jokerkrediet, in geval van vigerende praktijken binnen de instellingen, zelf financieel moeten instaan voor deze opleidingsonderdelen. Artikel 7 wijzigt artikel 21 van het decreet van 30 april 2004 in die zin zodat ook studiepunten voor gewijzigde curricula kunnen worden toegerekend op het jokerkrediet, waarbij tegelijkertijd geen afbreuk gedaan wordt aan het principe van studievoortgang, waardoor een aantal misbruiken tegengegaan wordt.

Artikel 8

Op basis van het decreet van 30 april 2004 wordt het kadastraal inkomen van de leefeenheid van de student gewogen om te bepalen of de student in aanmerking komt voor studiefinanciering (kadastraal inkomentest). Zo heeft de student geen recht op studiefinanciering indien het verdrievoudigd geïndexeerd kadastraal inkomen vreemd gebruik van de personen van wie het referentie-inkomen in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de studiefinanciering, hoger is dan 20 procent van het referentie-inkomen.

Deze reglementering heeft echter tot gevolg dat een rechthebbende met een lager inkomen niet in aanmerking komt voor studiefinanciering, waar een rechthebbende met een relatief hoger inkomen in vergelijkbare omstandigheden wel in aanmerking komt. Die laagste inkomens bestaan vooral uit leeflonen en vervangingsinkomsten, een sociaal-economische groep die zeker behoort tot de doelgroep van studiefinanciering.

Om die reden wijzigt artikel 8 het artikel 28 van het decreet van 30 april 2004 in die zin zodat die inkomens die geheel of gedeeltelijk bestaan uit leefloon, of voor een groot stuk bestaan uit alimentatiegelden, vervangingsinkomsten, of inkomensvervangende tegemoetkomingen aan gehandicapten, niet onderworpen worden aan de kadastraal inkomentest.

Artikel 9

Het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs voorziet in een voorschottenregeling. Artikel 43 bepaalt dat “indien een voorschot op de studiefinanciering door een studentenvoorziening werd betaald aan de student, dat bedrag door de dienst (i.e. de afdeling Studietoelagen) wordt terugbetaald aan de studentenvoorziening, voorzover de student recht heeft op een studiefinanciering”. Deze bepaling impliceert echter dat indien de student een voorschot op zijn studiefinanciering heeft ontvangen van zijn studentenvoorziening, de betrokken studentenvoorziening verplicht is de door het decreet voorziene voorschottenregeling toe te passen. Hoewel deze regeling niet vrijblijvend mag zijn voor de afdeling Studietoelagen, mag zij dat wel zijn voor de studentenvoorzieningen. Dit artikel was bedoeld als een gunst voor de studentenvoorzieningen. Als zij er om welbepaalde redenen zouden voor opteren om liever niet deel te nemen aan de voorschottenregeling, moet dat mogelijk zijn. Artikel 9 wijzigt artikel 43 van het decreet van 30 april 2004 in die zin.

Artikel 10

Indien een student bij de start van het academiejaar beslist niet of slechts voor een paar maanden op kot te gaan, en nadien beslist op kot te gaan of zijn huurcontract te wijzigen, dient de betrokken student in de mogelijkheid te zijn een herziening van zijn studiefi-

nanciering te vragen. Dit is overeenkomstig artikel 44 van het decreet van 30 april niet mogelijk, maar was wel mogelijk onder het decreet van 16 februari 2001 houdende regeling van de studietoelagen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap en lag ook in de bedoeling van dat decreet. Artikel 10 wijzigt artikel 44 van het decreet van 30 april 2004 in die zin.

HOOFDSTUK 3. STUDENTENVOORZIENINGEN

Artikel 11

De oorspronkelijke tekst van artikel 59, §1, bepaalt dat studentenvoorzieningen niet bevoegd zijn met betrekking tot studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht.

De bedoeling van deze bepaling was en is dat moet vermeden worden dat de sociale toelage aangewend wordt voor aspecten die tot de primaire onderwijsopdracht van de onderwijsinstellingen behoren. Sociale toelagen kunnen niet worden gebruikt voor bijvoorbeeld het inrichten van computerleslokalen, het betalen van studiereizen, het geven van taalcursussen, of voor initiatieven die een deel uitmaken van de evaluatie van (een) opleidingsonderde(e)len.

Het was evenwel evenzeer de bedoeling van de wetgever om in het kader van de selectieve voorzieningen, die een bijdrage moeten leveren aan de democratisering van het onderwijs, selectieve en individuele ondersteuning mogelijk te maken, ook indien dit studiegebonden materies betreft. Zo kan aan studenten die behoren tot de selectieve doelgroep (financiële) ondersteuning worden gegeven voor studiereizen of voor de aanschaf of gebruik van een PC.

Naast deze beperking staat het de studentenvoorzieningen, gelet op het subsidiariteitsprincipe, vrij om zowel naar de werkvelden als de doelgroepen toe, aanvullende criteria of procedures op te stellen.

In artikel 59, §2, worden de werkvelden opgesomd waarop de studentenvoorzieningen actief mogen zijn. De sociale toelage kan enkel aangewend worden voor activiteiten die onder deze werkvelden ressorteren. De wetgever beoogt in dit verband dubbele subsidiëring te vermijden: indien een andere officiële instantie voor bepaalde activiteiten subsidiëring toekent, kan

de sociale toelage voor genoemde activiteiten enkel aanvullend gebruikt worden.

Het werkveld dat vermeld wordt in artikel 59, §2, 3°, is wat mobiliteit betreft, beperkt tot het verlenen van advies op het vlak van studentenmobiliteit. Vele studentenvoorzieningen promoten echter ook het gebruik van verschillende vormen van milieuvriendelijk vervoer. Het promoten van openbaar vervoer, carpooling en fietsen zijn zeer zinvolle initiatieven die passen binnen de visie van de Vlaamse Regering. Bovendien beantwoorden de activiteiten ook aan de doelstellingen van het decreet: democratisering van het onderwijs en het verbeteren van de randvoorwaarden van de studieomgeving. De steunmaatregelen op het vlak van studentenmobiliteit worden derhalve mee opgenomen in het werkveld vermeld in artikel 59, §2, 4°. Deze steunmaatregelen op het vlak van studentenmobiliteit mogen er niet toe strekken verplaatsingen naar aanleiding van studiereizen of stages te financieren. Deze verplaatsingen ondersteunen, behoort immers zoals hiervoor uiteengezet, tot de primaire onderwijsopdracht van de hogeronderwijsinstellingen. Niettemin is er voor studenten die tot de specifieke doelgroepen voor selectieve voorzieningen behoren, een uitzondering op dit vlak. Zoals hoger omschreven kunnen in het kader van selectieve voorzieningen immers wel selectieve maatregelen getroffen worden voor individuele studenten op het vlak van studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht.

In artikel 59, §2, 7°, worden sociale diensten vermeld als mogelijk werkveld voor studentenvoorzieningen. Deze sociale diensten kunnen onder meer focussen op studiefinanciering, het studentenstatuut en psychosociale begeleiding.

Op het vlak van studiefinanciering kunnen studentenvoorzieningen afhankelijk van de noden verschillende vormen uitwerken: studiefinancieringen andere dan deze van de Vlaamse Gemeenschap, voorschotten, leningen e.a.

Sociale diensten op het gebied van het studentenstatuut zijn eveneens divers. Het betreft hier onder meer sociale diensten met betrekking tot kinderbijslag, studenten die hun studies combineren met werken, fiscaliteit, ziekteverzekering en beroepsziekten, aansprakelijkheid en verzekeringen, werkloosheid, OCMW, de onderhoudsplicht, en het studentenhuwelijk en wettelijk samenwonen.

Sociale diensten kunnen ook aandacht besteden aan psychosociale begeleiding. Onder psychosociale begeleiding wordt de korte termijn begeleiding begrepen. Studenten met examenstress zijn hiervan het type voorbeeld.

Aangezien naast deze drie mogelijke aandachtspunten studentenvoorzieningen ook andere sociale diensten kunnen aanbieden, wordt het artikel minder limitatief geformuleerd.

De oorspronkelijke tekst van artikel 59, §2, 8°, vermeldt juridische diensten als apart werkveld. Het aanbieden van juridische diensten is echter zodanig verweven met andere werkvelden (advies studentenhuysvesting en -mobiliteit, sociale diensten, ...), dat het niet relevant is dit als een apart werkveld op te nemen. Deze bepaling kan alleen leiden tot onduidelijke rapportering en tot 'dubbel boeken': eenmaal expliciet als apart werkveld, en eenmaal impliciet onder een ander werkveld. De juridische diensten kunnen beter telkens ingevoegd worden bij het werkveld waarover het juridisch advies inhoudelijk gaat.

Het nieuwe artikel 59, §2, 8°, bepaalt dat jobdiensten een domein zijn waarop de studentenvoorzieningen activiteiten mogen ontplooien. Het aanbieden van of helpen zoeken naar een studentenjob kan immers een belangrijke bijdrage leveren aan de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Ook initiatieven die de student voorbereiden bij de overgang naar de arbeidsmarkt, zoals sollicitatietraining, kunnen een aandachtspunt van studentenvoorzieningen zijn. Niettemin mag de jobdienst van de studentenvoorzieningen niet verglijden tot een plaatsingsdienst: het bemiddelen voor of helpen zoeken naar een job na het studentenleven behoort niet tot de opdrachten van een studentenvoorziening.

Artikel 59, §2, 9°, stelt dat de studentenvoorzieningen de sociale begeleiding van buitenlandse studenten kunnen bewerkstelligen door enerzijds diensten aan te bieden en anderzijds specifieke acties te ondernemen. Met diensten wordt het faciliteren van ontmoetingsplaatsen voor buitenlandse studenten bedoeld, zoals internationale huizen. Via de specifieke acties kunnen concrete culturele of sportieve activiteiten ontwikkeld worden voor buitenlandse studenten. Het dient opgemerkt te worden dat er met deze diensten en specifieke acties geen activiteiten mogen ontplooid worden met betrekking tot studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht van de hogeronderwijsinstelling. Taalcursussen kunnen bijgevolg niet georganiseerd worden. Evenmin mogen de kosten van de inschrijvingsgelden aan centra voor volwassene-

nenonderwijs vergoed worden. Ten slotte dient dit werkveld onderscheiden te worden van het werkveld bepaald in artikel 59, §2, 2°: huisvestingsprojecten voor buitenlandse studenten zijn geen sociale begeleiding in de zin van artikel 59, §2, 9°.

Artikel 59, §2, 11°, beoogt een duidelijkere omschrijving van het betrokken werkveld. Het nieuwe artikel bepaalt dat de studentenvoorzieningen ook werkzaam kunnen zijn door studentenorganisaties te ondersteunen die actief zijn op academisch (bijvoorbeeld debatavonden organiseren), sociaal, sportief of cultureel gebied. Studentenorganisaties dragen immers op hun beurt bij tot het optimaliseren van de randvoorwaarden van de studieomgeving. Het betreft hier dus bijdragen van studentenvoorzieningen aan studentenorganisaties. De studentenvoorziening kan een procedure of criteria opstellen waaraan studentenorganisaties moeten voldoen om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Opgemerkt dient wel dat de studentenraad als studentenorganisatie niet ondersteund kan worden door de studentenvoorzieningen. Artikel 2.6 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, bepaalt immers dat de onderwijsinstelling de studentenraad de nodige ondersteuning moet toekennen.

Artikel 59, §3, ten slotte, bepaalt dat de Vlaamse Regering de werkvelden waarop studentenvoorzieningen actief mogen zijn, bij besluit kan uitbreiden. Ingevolge de wijzigingen in het onderwijslandschap en ingevolge maatschappelijke evoluties kan het zijn dat nieuwe noden ontstaan die door de huidige werkvelden niet of onvoldoende worden afgedekt. Aangezien de studentenvoorzieningen beogen een bijdrage te leveren aan de democratisering van het onderwijs en aan de verbetering van de randvoorwaarden voor studerende, is het wenselijk dat met de werkvelden de reële noden maximaal kunnen worden ingevuld. Teneinde enkel voor de wijziging van de werkvelden niet telkenmale te moeten overgaan tot een wijziging van het decreet, is het wenselijk deze bevoegdheid te delegeren aan de Vlaamse Regering.

Artikel 12

Artikel 60 bepaalt aan welke studenten universele voorzieningen aangeboden mogen worden. De universele voorzieningen zijn toegankelijk voor drie

groepen studenten. De eerste groep studenten zijn studenten die ingeschreven zijn aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals bepaald in artikel 7 van het Structuurdecreet. In deze omschrijving zit geen nationaliteitsvoorwaarde vervat: de loutere formaliteit van inschrijving bepaalt of universele voorzieningen toegankelijk zijn voor de student.

De tweede groep studenten zijn buitenlandse studenten met een beurs toegekend in het kader van hogeronderwijsprogramma's van de Europese Unie. Deze studenten worden expliciet opgenomen omdat deze niet ingeschreven zijn in een hogeronderwijsinstelling van de Vlaamse Gemeenschap.

De derde groep studenten zijn buitenlandse studenten die in het kader van Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS) hogeronderwijsprogramma's volgen aan een door de Vlaamse Gemeenschap ambtshalve geregistreerde instelling. Deze groep was aanvankelijk niet opgenomen in het decreet van 30 april 2004. Door deze toevoeging wordt tegemoet gekomen aan een anomalie die in het decreet was geslopen, namelijk dat deze studenten wel kunnen genieten van selectieve voorzieningen, maar niet van universele voorzieningen. Zonder deze toevoeging, zouden DGOS-studenten bvb. niet kunnen gaan eten in studentenrestaurants, tenzij er in deze restaurants een selectief beleid zou worden gevoerd. Bijkomend gaat het stigmatisering van deze groep van studenten tegen.

Artikel 13

In artikel 61 wordt geformuleerd onder welke voorwaarden studenten toegang krijgen tot selectieve voorzieningen. Ten aanzien van het decreet van 30 april 2004 wordt in een uitbreiding voorzien van de groep buitenlandse studenten die een beroep kunnen doen op de selectieve voorzieningen. Concreet komen studenten die voldoen aan de nationaliteitsvoorwaarden om in aanmerking te komen voor studiefinanciering ook in aanmerking voor selectieve voorzieningen. Door de nationaliteitsvoorwaarden niet te expliciteren in het decreet van 30 april 2004 kwam een aantal studenten die tot de doelgroep voor selectieve voorzieningen behoren, hiervoor niet in aanmerking. Bijkomend draagt dit bij tot eenduidigheid en transparantie, omwille van de gelijke definitie binnen een zelfde decreet van de groep van buitenlandse studenten. Bijkomend wordt als voorwaarde voor de selectieve voorzieningen gesteld dat de studenten én ingeschreven dienen te zijn in een ambtshalve geregistreerde instelling én een diplomacontract met de instelling moeten hebben afgesloten. Wanneer de

doelgroep voor selectieve voorzieningen beschreven wordt, is het met betrekking tot studenten die ingeschreven zijn aan een ambtshalve geregistreerde instelling immers wenselijk om te bepalen welk type inschrijving het moet betreffen. Het flexibiliserings-decreet bepaalt dat er drie typen inschrijvingen zijn: een examencontract, een creditcontract en een diplomacontract. Ondermeer omwille van de beheersing van de kosten, is de uitbreiding van de selectieve voorzieningen naar alle typen inschrijvingen, geen haalbare kaart. Naar analogie met studiefinanciering, is het bijgevolg wenselijk te bepalen dat het een inschrijving met diplomacontract betreft.

De laatste voorwaarde bepaalt dat studenten enkel in aanmerking komen voor selectieve voorzieningen, indien zij tevens tot één van de zes vermelde specifieke doelgroepen behoren. Eén van deze specifieke doelgroepen zijn studenten waarvan een ouder geboren is in een ontwikkelingsland. Teneinde deze groep af te bakenen wordt gerefereerd naar het eerste deel van de lijst van het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling. Deze lijst is de internationale standaard bij o.a. het bepalen van de middelen die de OESO-lidstaten jaarlijks spenderen aan officiële ontwikkelingssamenwerking (cf. de 0,7%-norm); zij wordt ook in de regelgeving op de Belgische federale en Vlaamse officiële ontwikkelingssamenwerking gehanteerd. De OESO/DAC-lijst wordt driejaarlijks herzien. De meest recente en officiële versie is te raadplegen op www.oecd.org/dac/stats/daclist. Indicatief is de huidige versie van de lijst als bijlage aan deze memorie van toelichting toegevoegd.

Een andere doelgroep is de groep studenten met een functiebeperking. Een functiebeperking, die fysiek of mentaal kan zijn, is de maatschappelijke en terminologische correcte term. Selectieve voorzieningen kunnen de drempels die fysieke functiebeperkingen, zoals bewegings-, visuele- en auditieve problemen, en mentale functiebeperkingen, zoals dyslexie en autisme, met zich brengen, verlagen. Op deze manier dragen zij bij tot het toegankelijker maken van het hoger onderwijs. Uit de werking van de studentenvoorzieningen en uit de uitwisseling van informatie op het overlegplatform, kan blijken dat er naast de in het decreet reeds opgenomen doelgroepen, zich andere doelgroepen aanbieden die eveneens in aanmerking zouden moeten komen voor selectieve voorzieningen. Teneinde niet telkenmale te moeten overgaan tot een wijziging van het decreet, is het wenselijk deze bevoegdheid te delegeren aan de Vlaamse Regering.

Artikel 61, §2, bepaalt dat studentenvoorzieningen in afwijking van artikel 61, §1, selectieve voorzieningen kunnen aanbieden aan buitenlandse studenten die in het kader van Directie-Generaal Ontwikkelings-samenwerking (DGOS) hogeronderwijsprogramma's volgen aan een instelling voor hoger onderwijs die ambtshalve is geregistreerd. Aangezien deze studenten deze programma's volgen in het kader van specifieke projecten, worden de voorwaarden inzake nationaliteit, inschrijving en diplomacontract niet vereist.

Artikel 14

Artikel 63, §1, verduidelijkt dat na het aflopen van de beheersovereenkomst, deze bij ontstentenis van een nieuwe beheersovereenkomst telkens stilzwijgend verlengd wordt. Vervolgens wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de beheersovereenkomst voortijdig kan beëindigen door het sluiten van een nieuwe beheersovereenkomst. Hiermee wil de Vlaamse Regering benadrukken dat een beheersovereenkomst een wederzijds karakter heeft: de overheid formaliseert haar engagement om de continuïteit van voorzieningen voor studenten te garanderen, door te bepalen dat een beheersovereenkomst enkel voortijdig kan worden opgezegd door het sluiten van een nieuwe beheersovereenkomst.

Verder bepaalt artikel 63, §1, dat de eerste beheersovereenkomst afgesloten wordt uiterlijk op 15 november 2005, waar deze datum aanvankelijk op 1 juli 2005 lag. Dit uitstel wordt opgenomen om verschillende redenen.

Op deze manier kan de ondertekening van de beheersovereenkomst, vergezeld van het beleidsplan, gelijktijdig verlopen met het indienen van de begroting voor 2006. Dit biedt als voordeel dat de begroting voor 2006 rekening kan houden met het beleidsplan.

De oorspronkelijke tekst van artikel 63, §2, bepaalt dat de beheersovereenkomst een overzicht geeft van de geplande activiteiten binnen de verschillende werkvelden, evenals van de strategische en operationele doelstellingen en bijhorende resultaatindicatoren én van de besteding per werkingsonderdeel van de hen toegekende middelen.

De opsomming van de geplande activiteiten hoort thuis in een beleidsplan, dat jaarlijks aanpasbaar is. Men kan moeilijk in een beheersovereenkomst

alle activiteiten opsommen die de komende vijf jaar gerealiseerd kunnen worden. Zulke zaken horen eerder thuis in een beleidsplan, dat jaarlijks aanpasbaar is en op die manier nauwere aansluiting geeft bij de reële werking van de studentenvoorziening. Aan gezien het doelgroepenbeleid eveneens tot de strategische doelstellingen behoort, dient dit eveneens opgenomen te worden in de beheersovereenkomst.

In een beheersovereenkomst opnemen hoeveel de besteding per werkingsonderdeel zal zijn, is ook niet werkzaam. Ook dit hoort beter thuis in het beleidsplan, dat afgestemd moet zijn op de meerjarenbegroting.

Omwille van deze redenen wordt in artikel 63, §2, bepaald dat de beheersovereenkomst een overzicht geeft van de werkvelden, zoals vermeld in artikel 59 van dit decreet, evenals van de doelgroepen, zoals bepaald in artikel 61, §§1 en 2, en dat de concrete uitvoering zal worden opgenomen in het beleidsplan.

Bovendien wordt de looptijd van dit beleidsplan afgestemd op de looptijd van de beheersovereenkomst. Aanvankelijk was voorzien dat een beleidsplan diende opgemaakt te worden voor drie jaar, dit wordt nu – zoals voor de beheersovereenkomst – gebracht op vijf jaar.

Aldus worden de drie belangrijkste componenten die de werking van de studentenvoorzieningen ondersteunen op elkaar afgestemd. Bovendien draagt de verlenging van de duurtijd ertoe bij dat de strategische (= lange termijn) doelstellingen beter kunnen gerealiseerd worden; drie jaar was hiervoor eerder kort.

Verder bepaalt artikel 63, §3, dat de beheersovereenkomst beleidsmatig ondersteund wordt door een jaarlijkse begroting en een meerjarenbegroting. Gelet op het feit dat er nog geen besluit is dat uitvoering geeft aan artikel 153 van het universiteitendecreet, is het wenselijk te bepalen dat voorlopig alleen de beheersovereenkomsten van de studentenvoorzieningen bij de hogescholen ondersteund worden door een meerjarenbegroting.

Ten slotte bepaalt artikel 63, §4, 5°, dat het beleidsplan informatie bevat over de samenwerking met en de eigen inbreng van de studentenvoorziening in het regionaal overlegcomité en het overlegplatform, en een overzicht biedt van de samenwerkingsakkoorden. Aangezien heel wat studentenvoorzieningen samen-

werkingsakkoorden met studentenvoorzieningen van andere instellingen, andere overheidsniveaus of privéinstanties hebben afgesloten, is het, om een volledig beeld van de werking van de studentenvoorzieningen te krijgen, eveneens belangrijk dat het beleidsplan een beeld geeft van deze samenwerkingsakkoorden.

HOOFDSTUK 4. SLOTBEPALINGEN

Artikel 15

De inwerkingtreding van het decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, is voorzien op 1 juli 2005 en zal bijgevolg voor het eerst toepassing vinden voor het academiejaar 2005-2006.

De artikelen 11, 12 en 13 dienen echter reeds uitwerking te hebben op 1 juli 2004, teneinde het decreet retroactief in overeenstemming te brengen met de realiteit en te vermijden dat studentenvoorzieningen in een rechtsvacuüm terechtkomen met betrekking tot de werkvelden en doelgroepen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs
en Vorming*

Frank VANDENBROUCKE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 6, 1°, van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt de volgende zin toegevoegd:

“indien conform artikel 3, eerste streepje, van het structuurdecreet, uitzonderlijk wordt afgeweken van bovenvermelde definitie, wordt voor de aanvraag van een studiefinanciering de opleiding die begint na 31 december en eindigt na 30 september beschouwd als behorende tot het academiejaar, zoals hierboven bepaald, waarin de opleiding eindigt;”.

Artikel 3

In artikel 6, 7°, van hetzelfde decreet wordt het getal “1467” vervangen door het getal “1476”.

Artikel 4

In artikel 6, 12° van hetzelfde decreet worden de woorden “voor eigen woning” vervangen door de woorden “als eigen hoofdverblijfplaats”.

HOOFDSTUK 2

Studiefinanciering

Artikel 5

In artikel 11, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt een punt 3° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de opleiding die geaccrediteerd, erkend als nieuwe opleiding of tijdelijk erkend is en valt onder het toepassingsgebied van artikel 86 of artikel 94 van het structuurdecreet.”

Artikel 6

Artikel 12 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 12

Studiefinanciering kan worden toegekend aan studenten met de Belgische nationaliteit en aan de volgende categorieën van studenten die in België verblijven:

- 1° kinderen van onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die op basis van een arbeidsovereenkomst gedurende een periode van twee jaar en uiterlijk 31 december van het betrokken academiejaar minstens twaalf maanden minimum 32 uur per maand in België werken of hebben gewerkt en die zich kunnen beroepen op artikel 12 van de verordening (EU) 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie, en kinderen van onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die gedurende een periode van twee jaar en uiterlijk 31 december van het betrokken academiejaar in België werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten of hebben verricht op basis van een inschrijving in de kruispuntbank voor ondernemingen of in het handelsregister;
- 2° onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die op basis van een arbeidsovereenkomst gedurende een periode van twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het betrokken academiejaar minstens twaalf maanden minimum 32 uur per maand in België werken en die zich kunnen beroepen op artikel 7 van de verordening (EU) 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie, en onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die gedurende een periode van twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het betrokken academiejaar in België werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten op basis van een inschrijving in de kruispuntbank voor ondernemingen;
- 3° onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die gedurende de periode onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het betrokken academiejaar, gedurende vijf jaar onafgebroken in België verbleven, waarbij de termijn wordt bewezen door de inschrijving in het Rijksregister of door een gelijkwaardig attest af te leveren door het gemeentebestuur;
- 4° studenten met een buitenlandse nationaliteit die toegelaten of gemachtigd zijn voor een verblijf van onbepaalde duur in België zoals bepaald door de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
- 5° kandidaat-vluchtelingen van wie de asielaanvraag ontvankelijk is verklaard, alsook hun kinderen die sinds hun minderjarigheid in België verblijven en niet zelf een asielaanvraag hebben ingediend;

6° buitenlandse onderdanen, die in het kader van de strijd tegen de mensenhandel, een aankomstverklaring hebben ontvangen overeenkomstig artikel 5 van de wet van 15 december 1980 of beschikken over een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden voor een beperkte of onbeperkte duur overeenkomstig artikel 9 tot en met 13 van de wet van 15 december 1980, geattesteerd door een gespecialiseerde onthaaldienst.”.

Artikel 7

Aan artikel 21, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:
“4° opleidingsonderdelen van een bachelors- of mastersopleiding, indien in een betrokken academiejaar of semester waarin de student een diploma kan behalen, blijkt dat het desbetreffende krediet voor de betrokken opleiding is uitgeput.”.

Artikel 8

Aan artikel 28 van hetzelfde decreet wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:
“Lid 1 en lid 2 zijn niet van toepassing indien het referentie-inkomen van de leefeenheid geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit het bestaansminimum of leefloon, of voor minstens 70% bestaat uit alimentatiegelden, vervangingsinkomsten of een inkomensvervangende tegemoetkoming toegekend in het raam van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten.”.

Artikel 9

Aan artikel 43 van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd dat luidt als volgt:
“Een studentenvoorziening kan de dienst verzoeken lid 1 tot en met lid 3 met betrekking tot de door haar betaalde voorschotten niet toe te passen.”.

Artikel 10

In artikel 44, tweede lid, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden “met betrekking tot hoofdstuk IV” en de woorden “wijzigingen voordoen”, de woorden “of artikel 33” ingevoegd.

HOOFDSTUK 3

Studentenvoorzieningen

Artikel 11

Artikel 59 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 59

§1. De studentenvoorzieningen zijn niet bevoegd voor studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht van de hogeronderwijsinstellingen, tenzij het selectieve voorzieningen betreft.

§2. De studentenvoorzieningen zijn actief op een of meer van de volgende werkvelden:

- 1° studentenrestaurants, -cafetaria's en -keukens;
  - 2° studentenkamers in eigen beheer van de studentenvoorzieningen die ter beschikking van de studenten worden gesteld;
  - 3° adviesdiensten voor studentenhuisvesting en -mobiliteit;
  - 4° steun inzake studentenmobiliteit;
  - 5° preventieve en curatieve medische diensten;
  - 6° psychotherapeutische diensten;
  - 7° sociale diensten met onder meer aandacht voor studiefinanciering, het studentenstatuut en psychosociale begeleiding;
  - 8° jobdiensten;
  - 9° het verlenen van diensten en ondernemen van specifieke acties voor de sociale begeleiding van buitenlandse studenten;
  - 10° initiatieven op sportief en cultureel vlak, bij voorkeur via de ondersteuning van studentenorganisaties;
  - 11° de ondersteuning van studentenorganisaties die actief zijn op academisch, sociaal, sportief en/of cultureel gebied;
  - 12° de kinderopvang van kinderen van studenten;
  - 13° logistieke diensten en infrastructuur die de werkvelden 1° tot en met 12° ondersteunen.
- §3. De Vlaamse Regering kan bij besluit de werkvelden, vermeld in §2, uitbreiden.”.

Artikel 12

In artikel 60 van hetzelfde decreet wordt een punt 3° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“3° buitenlandse studenten die in het kader van de programma's van de Directie-Generaal Ontwikkelings-samenwerking (DGOS) hogeronderwijsprogramma's volgen aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals bepaald in artikel 7 van het structuurdecreet.”

Artikel 13

Artikel 61 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 61

§1. Studentenvoorzieningen kunnen selectieve voorzieningen aanbieden aan de student die voldoet aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- 1° de student voldoet aan de nationaliteitsvoorwaarden, vermeld in artikel 12;

2° de student is ingeschreven aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals vermeld in artikel 7 van het structuurdecreet, en heeft met de betrokken instelling een diplomacontract afgesloten;

3° de student behoort tot één van de volgende specifieke doelgroepen:

- a) minvermogende studenten die al dan niet recht hebben op een studiefinanciering;
- b) studenten waarvan een ouder geboren is in een ontwikkelingsland bepaald volgens de criteria van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling;
- c) studenten met een functiebeperking of chronische ziekte;
- d) studenten uit nieuw samengestelde leefeenheden;
- e) studenten met een studiebewijs van het beroeps secundair onderwijs;
- f) alleenstaande studenten met kinderen ten laste.

§2. In afwijking van §1 kunnen studentenvoorzieningen selectieve voorzieningen aanbieden aan buitenlandse studenten die in het kader van de programma's van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS) hogeronderwijsprogramma's volgen aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals bepaald in artikel 7 van het structuurdecreet.

§3. In afwijking van §1 kan niet-structurele hulp in noodsituaties aan alle studenten verleend worden.

§4. De Vlaamse Regering kan bij besluit de doelgroepen, zoals vermeld in §1, 3°, uitbreiden.”.

Artikel 14

Artikel 63 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 63

§1. De beheersovereenkomst heeft een duurtijd van vijf kalenderjaren. Bij ontstentenis van een nieuwe overeenkomst blijft de oude van kracht.

De beheersovereenkomst kan door de Vlaamse Regering voortijdig beëindigd worden door het sluiten van een nieuwe beheersovereenkomst.

De eerste beheersovereenkomst wordt gesloten uiterlijk 15 november 2005 en treedt in werking op 1 januari 2006.

§2. De beheersovereenkomst geeft een overzicht van de werkvelden, zoals vermeld in artikel 59, §2, en van de doelgroepen, vermeld in artikel 61, §1 en §2.

Bij toepassing van artikel 59, §3 of artikel 61, §4, kunnen de studentenvoorzieningen eveneens actief zijn met betrekking tot de nieuwe werkvelden en/of doelgroepen, zonder dat deze zijn opgenomen in de beheersovereenkomst.

§3. De beheersovereenkomst wordt beleidsmatig ondersteund door volgende documenten:

- 1° een beleidsplan voor vijf jaar, jaarlijks bijstuurbaar;
- 2° de raamovereenkomsten met de partners in de regio;

3° een jaarlijkse begroting en, indien van toepassing, een meerjarenbegroting, die een overzicht geven van de financiële middelen die zullen worden ingezet voor de werking, het personeel en de infrastructuur van de studentenvoorziening.

§4. Het beleidsplan, zoals vermeld in §3, 1°, bevat de volgende aspecten:

1° de strategische doelstellingen die worden geformuleerd in termen van effecten op middellange termijn;

2° de operationele doelstellingen die worden geformuleerd in termen van resultaten op korte termijn;

3° de specificiteit van de doelgroep en de wijze waarop de studentenvoorziening daarop inspeelt;

4° de communicatie met de doelgroep;

5° de samenwerking met en de eigen inbreng van de studentenvoorziening in het regionaal overlegcomité en het overlegplatform, en een overzicht van de samenwerkingsakkoorden.

Het beleidsplan wordt opgesteld overeenkomstig de leidraad die de dienst ter beschikking stelt.”.

HOOFDSTUK 4

Inwerkingtreding

Artikel 15

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2005, met uitzondering van de artikelen 11, 12 en 13, die uitwerking hebben met ingang van 1 juli 2004.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming,

Frank VANDENBROUCKE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 38.569/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 10 juni 2005 door de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap", heeft op 14 juni 2005 het volgende advies gegeven:

38.569/1

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

- "1. Het ontwerp van decreet dient in werking te treden op 1 juli 2005 omwille van het feit dat nieuwe aanvragen voor studiefinanciering met betrekking tot het academiejaar 2005-2006 reeds vanaf 1 juli kunnen worden ingediend bij de afdeling Studietoelagen. Vanaf dat ogenblik start de afhandeling van de dossiers. Immers, artikel 42 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap voorziet in de afhandeling en, eventuele, uitbetaling van de dossier binnen de twee maanden na de indiening van de aanvraag indien het dossier volledig werd ingediend.
2. Het ontwerp van decreet bevat wijzigingsvoorstellen aan de nationaliteitsvoorwaarden waaraan een student moet voldoen om in aanmerking te komen voor studiefinanciering. Recente evolutie in de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, meer bepaald het arrest Bidar dd. 15 maart jongstleden, noopt ons ertoe onze wetgeving te herzien zodat ook Europese burgers in aanmerking kunnen komen voor studiefinanciering. Teneinde een veroordeling van België door het Hof van Justitie te vermijden, dienen de nationaliteitsvoorwaarden gewijzigd te worden zodat de nieuwe voorwaarden toepassing kunnen vinden voor aanvragen voor een studiefinanciering met betrekking tot academiejaar 2005-2006.
3. De afdeling Studietoelagen dient de burgers, i.c. de student, tijdig op de hoogte te brengen van de aanpassingen aan de wetgeving met betrekking tot studiefinanciering.
4. Wijzigingen aan de wetgeving met betrekking tot studiefinanciering brengen wijzigingen aan het informaticasysteem van de afdeling Studietoelagen van het departement Onderwijs met zich. Op grond van de uiteindelijk aangenomen decretale tekst zal zeer intensief moeten worden nagegaan welke aanpassingen zich in concreto opdringen. Op grond van dit onderzoek zal een lastenboek moeten worden opgemaakt en een overheidsopdracht moeten worden uitgeschreven.
5. Met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen bevat het ontwerp van decreet wijzigingen aan het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. De meeste van de voorgestelde wijzigingen bleken onmisbaar te zijn voor de start van het academiejaar 2005-2006. Immers, de wijzigingen die worden voorgesteld met betrekking tot het luik Studentenvoorzieningen hebben betrekking op de beheersovereenkomsten die overeenkomstig het decreet van 30 april 2004 uiterlijk 1 juli 2005 met de

.../...

38.569/1

verschillende instellingen voor hoger onderwijs of studentenvoorzieningen dienen te worden afgesloten en op 1 januari 2006 in werking treden. Bij de besprekingen van de beheersovereenkomst werd duidelijk dat sommige bepalingen in het decreet van 30 april 2004 niet afgestemd waren op de realiteit. Om deze afstemming mogelijk te maken, dienen wijzigingen aan het decreet van 30 april te worden doorgevoerd.

6. Het decreet van 30 april 2004 stelt 1 juli 2005 als uiterste datum voor het afsluiten van de beheersovereenkomst. Aangezien de beheersovereenkomst zijn rechtsgrondslag vindt in het decreet van 30 april 2004, en de wijzigingen aan dit decreet op 1 juli 2005 nog niet (lang) zullen zijn goedgekeurd, wordt in het ontwerp van decreet voorgesteld deze datum uit te stellen tot 15 november 2005. Op die manier zullen de beheersovereenkomsten die op die datum zijn gesloten met de diverse instellingen/studentenvoorzieningen en de betrokken regelgeving met elkaar in overeenstemming zijn. Er dient dan ook zo snel mogelijk duidelijkheid te bestaan over het ontwerp met betrekking tot het verdagen van de datum voor het afsluiten van de beheersovereenkomsten.
7. Het desbetreffende ontwerp van decreet dient in werking te treden op 1 juli 2005, zodat het van toepassing is voor alle aanvragen voor studiefinanciering voor het academiejaar 2005-2006 en zodat ook het luik studentenvoorzieningen wordt aangepast voor de start van het nieuw academiejaar. Rekening houdend met de gebruikelijke parlementaire behandelingstermijn (commissie en plenaire vergadering) van anderhalve maand en het zomerreces van het Vlaams Parlement van half juli tot eind september, dient te worden gesteld dat met het oog op de inwerkingtreding op 1 juli 2005, het huidige ontwerp slechts tijdig kan worden aangenomen indien het het zo snel mogelijk wordt ingediend bij het Vlaams Parlement".

*

*   *

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond ⁽¹⁾, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

*   *

⁽¹⁾ Aangezien het om een ontwerp van decreet gaat wordt onder rechtsgrond de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het ontwerp van decreet strekt tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, dat in werking is getreden op 1 juli 2004.

VORMVEREISTEN

De gemachtigde van de Vlaamse Regering heeft verklaard dat over het ontwerp het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) is gevraagd. De Vlaamse Minister van Werk, Onderwijs en Vorming heeft deze adviezen evenwel nog niet ontvangen, zodat ze niet aan de Raad van State, afdeling wetgeving, konden worden meegedeeld.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het advies van de VLOR of de SERV nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, voor een nieuw onderzoek aan de afdeling wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. In advies 36.625/1 van 24 februari 2004 over een voorontwerp van decreet "betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap", dat heeft geleid tot het decreet van 30 april 2004 dat thans wordt gewijzigd, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State opgemerkt dat, gelet op de internationale verplichtingen, de stellers van het ontwerp in staat zullen moeten zijn om aan te tonen dat, rekening houdend met de economische mogelijkheden en de situatie van de overheidsfinanciën eigen aan de Vlaamse Gemeenschap, het geheel van de ontworpen maatregelen toelaat om een verantwoord stelsel van studiebeurzen in het leven te roepen ⁽²⁾. Die opmerking geldt ook voor het voorliggende ontwerp.

⁽²⁾ Zie *Parl. St.*, VI. Parl., 2003-2004, nr. 2208/1, 71-73.

38.569/1

2. In de memorie van toelichting wordt bij de bespreking van artikel 6 van het ontwerp verwezen naar de rechtspraak van het Hof van Justitie, inzonderheid naar het recente arrest Bidar ⁽³⁾, die tot een aanpassing van artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 noopt. Binnen het korte tijdsbestek dat de afdeling wetgeving is gelaten voor het onderzoek van het ontwerp, kon niet worden nagegaan of de ontworpen regeling terzake op alle punten voldoet.

In het licht van de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, lijkt in het ontworpen artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 te moeten worden gerefereerd aan de "Europese Economische Ruimte" in plaats van aan de "Europese Unie".

3. Ter wille van de rechtszekerheid dient duidelijker tot uiting te worden gebracht wat in het ontworpen artikel 61, § 1, 3°, b), van het decreet van 30 april 2004 (artikel 13 van het ontwerp) wordt verstaan onder de term "ontwikkelingsland". De omschrijving "ontwikkelingsland, bepaald volgens de criteria van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling" is in dit opzicht te weinig concreet en bovendien is het onduidelijk waar die criteria worden bekendgemaakt.

⁽³⁾ H.v.J. 15 maart 2005, nr. C-209/03, concl. GEELHOED.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. R. AERTGEERTS, eerste auditeur-
lingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

ADVIES**Raad Hoger Onderwijs**

20 juni 2005

RHO/IDR/ADV/001

**Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging
van het decreet van 30 april 2004 betreffende de
studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het
hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap**

**Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging
van het decreet van 30 april 2004 betreffende de
studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het
hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap**

1   Situering

Op 10 juni 2005 vroeg onderwijsminister Frank Vandenbroucke advies aan de Vlaamse Onderwijsraad over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad Hoger Onderwijs keurt dit advies goed in zijn vergadering van 20 juni 2005 met eenparigheid van stemmen, in aanwezigheid van 13 stemgerechtigde leden.

2   Eerdere standpunten van de Raad Hoger Onderwijs over studiefinanciering en/of studentenvoorzieningen

- Visietekst over *Samenwerkingsinitiatieven in het hoger onderwijs* (19 februari 2002; RHO/RBE/DOC/037c);
- Op 11 februari 2003 formuleerde de raad op eigen initiatief een *Advies over de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet betreffende de studiefinanciering en de studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs* (RHO/RBE/ADV/001);
- In zijn *Advies over flexibilisering in het hoger onderwijs* (13 mei 2003, RHO/RBE/ADV/006) wees de raad erop dat de invoering van een creditsysteem gepaard moet gaan met een herziening van de stelsels van studiefinanciering en kinderbijslag;
- Op 10 februari 2004 bracht de Raad Hoger Onderwijs advies uit over het voorontwerp van decreet betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (RHO/RBE/ADV/008);
- *Technische fiches bij het memorandum 2004 (Krachtlijnen voor een toekomstig onderwijsbeleid)* van de Vlor (15 juni 2004), waarin gepleit werd voor het verkennen van alternatieve studiefinancieringsstelsels.

3   Advies

De Raad Hoger Onderwijs formuleert eerst een aantal algemene aandachtspunten en gaat dan concreet in op een aantal thema's uit het voorliggende voorontwerp van decreet.

3.1 Algemeen

De Raad Hoger Onderwijs onderschrijft het opzet van de minister om een aantal dringende wijzigingen door te voeren aan het decreet van 30 april 2004 dat zowel studiefinanciering, studentenvoorzieningen als studentenmobiliteit regelt. De raad is verheugd dat deze wijzigingen nog voor het begin van volgend academiejaar in werking zullen treden en dat een aantal correcties met terugwerkende kracht worden ingevoerd om te vermijden dat bestaande operationaliseringen in studentenvoorzieningen bijvoorbeeld, in een juridisch vacuüm belanden. Tezelfdertijd dringt de raad erop aan om het volledige decreet van 30 april 2004 zo snel mogelijk uit te voeren en hiervoor ook de nodige financiële middelen te voorzien. In dit verband wenst de raad het belang van regionale overlegcomités te benadrukken – zonder dat deze aan een overdreven strak regelgevend keurslijf hoeven te beantwoorden – omdat zij kaderen in een beleid van rationeel gebruik van beschikbare middelen.

De wijzigingen die dit voorontwerp van decreet doorvoert aan het decreet van 30 april 2004 zijn echter vooral van technische aard. Bij de goedkeuring in 2001 van een nieuw decreet over studietoelagen hoger onderwijs, noemde men dit een overgangsdecreet. Want, zo stelde men, een grondige herziening drong zich op om tegemoet te komen aan een gewijzigde maatschappelijke context. In zijn advies van 10 februari 2004 over het voorontwerp van decreet betreffende studiefinanciering en studentenvoorzieningen uitte de raad reeds de vrees dat het decreet van 30 april 2004 opnieuw een overgangsdecreet werd omdat het evenmin een fundamentele herziening van het studiefinancieringsstelsel doorvoerde.

Het voorontwerp van wijzigingsdecreet dat nu voorligt, draagt, gezien de aard van de wijzigingen, niet bij aan dit debat. De raad dringt er daarom nogmaals op aan om alternatieve beleidspistes te verkennen, gebaseerd op een analyse van de onvolkomenheden van het huidige stelsel. Het feit dat de maatschappelijke realiteit de decreetgever dwingt de kadastraal inkomentest opnieuw aan te passen (artikel 8 van het voorliggende voorontwerp van decreet), toont z.i. aan dat het debat over alternatieve studiefinancieringsstelsels – waarbij men bijvoorbeeld het fiscale stelsel niet langer als uitgangspunt neemt, niet meer uitgesteld kan worden. Hij acht het vanzelfsprekend dat een nieuw stelsel gebaseerd blijft op sociale rechtvaardigheid. Zo zou het opportuun kunnen zijn om de invoering te onderzoeken van een basisbeurs waarmee alle studenten hun minimale studie- en leefkosten kunnen dekken. Nog met betrekking tot het verkennen van alternatieve studiefinancieringsstelsels moedigt de Raad Hoger Onderwijs de decreetgever aan na te denken over studiefinanciering in het kader van levenslang leren. Dit zou ongetwijfeld de democratisering van het hoger onderwijs ten goede komen.

De raad betreurt dat door de beperkte financiële ruimte waarin ook dit voorontwerp van decreet met betrekking tot studiefinanciering en studentenvoorzieningen gestalte krijgt, de financiële toegankelijkheid van het hoger onderwijs nog steeds niet voldoende gewaarborgd is. Nochtans is het verlagen van financiële drempels belangrijk in het kader van internationale processen die steeds meer de nadruk leggen op het aantal hoogopgeleiden in de hedendaagse maatschappij (bijvoorbeeld het Kopenhagen-proces).

Ook met dit wijzigingsdecreet is het beginsel van volledig gelijke kansen helaas dus nog niet gerealiseerd. De raad betreurt dan ook dat nog steeds weinig aandacht besteed werd aan:¹

- het optrekken van de studiebeurzen zodat zij de volledige studiekost dekken;
- het optrekken van de maximumgrenzen zodat meer studenten een beurs krijgen;
- het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure;
- het voeren van een stimulansenbeleid voor bijzondere doelgroepen (o.a. studenten met een functiebeperking, allochtone studenten en studenten uit arme gezinnen);
- het optrekken van de financiering van de studentenvoorzieningen van de hogescholen tot het niveau van die van de universiteiten;
- de compensatie aan de instellingen van misgelopen studiegelden van beursstudenten en bijna-beursstudenten.

3.1.1 Studiebeursbedragen

De Raad Hoger Onderwijs betreurt dat de beursbedragen niet verder stijgen. Uit onderzoek blijkt immers dat er een kloof bestaat tussen de maximumbeurs en de reële studiekost: de studiebeurzen voor kamerstudenten dekken bijvoorbeeld slechts 85% van de studiekosten. Bovendien is die hoogste toelage slechts weggelegd voor een heel kleine groep studenten. Teveel jongeren beginnen nog steeds niet aan hogere studies o.a. omwille van deze financiële drempels of laten hun studiekeuze afhangen van financiële motieven.²

De raad pleit daarom voor extra middelen voor studietoelagen zodat de beursbedragen opgetrokken kunnen worden en ze minstens de directe studiekosten volledig dekken. Verder wijst de raad ook op de dringende noodzaak om opnieuw een studiekostenonderzoek uit te voeren. Het laatste is gebaseerd op cijfers van 1998³ en er zijn sterke aanwijzingen dat de studiekosten ondertussen sterker zijn gestegen dan de gewone consumptie-index.

3.1.2 Inkomensgrenzen

De Raad Hoger Onderwijs betreurt dat dit wijzigingsdecreet de inkomensgrenzen evenmin verhoogt. Het aandeel studenten dat vandaag van een studiebeurs geniet, blijft nochtans bijzonder laag. Veel gezinnen uit de lage middenklasse kunnen nog steeds geen aanspraak maken op een studiebeurs en komen met de huidige inkomensgrenzen dus ook niet in aanmerking voor het beurstarief bij de inschrijving bijvoorbeeld.⁴

De raad is verheugd dat het voornemen om de inkomensgrenzen op te trekken is ingeschreven in het regeerakkoord van augustus 2004. De meerderheid heeft zich daarbij geëngageerd om ervoor te zorgen dat meer studenten uit gezinnen met een bescheiden inkomen, in aanmerking kunnen komen voor een studiebeurs. De raad is zich bewust van de

---

¹ Cf. *Advies over het voorontwerp van decreet betreffende studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het Vlaamse hoger onderwijs*.

² Nicaise, I. (2002). Vader heeft het geld op de rooster geteld. Financiële drempels in het Vlaamse Hoger Onderwijs. *Thema*, 9(5). Ditzelfde onderzoek wijst er eveneens op dat ook indirecte studiekosten (het gedeelde inkomen tijdens de studie-periode) een rol spelen in studiefinanciering.

³ Bollens, J. e.a. (2000). *Studiekosten in het hoger onderwijs*. Leuven: HIVA.

⁴ Nicaise, I. (2002). Vader heeft het geld op de rooster geteld. Financiële drempels in het Vlaamse Hoger Onderwijs. *Thema*, 9(5).

beperkte budgettaire ruimte van vandaag en pleit ervoor om, als nu onvoldoende financiële middelen kunnen vrijgemaakt worden, alleszins een groeipad voor de studiefinanciering uit te tekenen.

3.1.3 Sociale toelagen

De Raad Hoger Onderwijs betreurt dat de financiering van studentenvoorzieningen van universiteiten en hogescholen nog altijd niet gelijkgeschakeld wordt. Temeer daar de studentenvoorzieningen voor hogeschoolstudenten en voor universiteitsstudenten vorig jaar dezelfde opdracht en werkvelden hebben gekregen. In afwachting van een gelijkschakeling van de financiering zou de overheid ten minste in overgangsmodaliteiten moeten voorzien. De raad dringt daarom aan op het inschrijven van een groeipad voor het optrekken van de sociale toelagen. Zoals het regeerakkoord bepaalt, moet deze inhaaloperatie rond zijn tegen het einde van de legislatuur.

De raad wijst er bovendien op dat de studentenvoorzieningen van de hogescholen in het najaar een beheersovereenkomst zullen afsluiten met de overheid voor de vijf volgende jaren. Daarin moeten ze onder meer ook een meerjarenbegroting opnemen en een beleidsplan voor dezelfde periode. Als er tegen dan niet de noodzakelijk financiële duidelijkheid is, blijft een meerjarenplanning bijzonder speculatief en zonder meerwaarde.

3.1.4 Investeringskredieten

De raad dringt er ook op aan dat verder nagedacht wordt over investeringskredieten voor de studentenvoorzieningen van hogescholen en universiteiten. Op die manier moet het de hogescholen in elk geval mogelijk gemaakt worden de opgelopen achterstand ter zake in te halen.

3.2 Specifieke bemerkingen

3.2.1 Studiefinanciering

Nationaliteitsvoorwaarde (artikel 6)

De Raad Hoger Onderwijs is verheugd dat de decreetgever de Europese regelgeving ter harte neemt (cf. inschrijven van het arrest Bidar in het wijzigingsdecreet). Hij is echter van mening dat de manier waarop verankering in onze maatschappij gemeten wordt (vijf jaar in ons land verblijven) bediscussieerbaar is. Schoollopen in het gastland bijvoorbeeld of er verblijven met het gezin, zijn evenzeer criteria die in aanmerking genomen zouden kunnen worden. Zeker in tijden van krappe budgettering is een zekere voorzichtigheid in deze materie geboden. De raad is van mening dat het vooral de ongelijkheid in de Europese studiefinancieringsstelsels is die studenten tot beurstoerisme zou kunnen aanzetten. Daarom dringt de raad erop aan dat in een Europese context afstemming gezocht wordt inzake studiefinancieringsstelsels.

De Raad Hoger Onderwijs signaleert eveneens dat zich een probleem stelt met studenten die vóór het decreet van 30 april 2004 recht hadden op een studiebeurs en nadien uit de boot vielen. Deze studenten worden door dit wijzigingsdecreet niet opgevangen. Het gaat hier om studenten van wie de situatie niet gewijzigd is t.o.v. vorig jaar. Het is de studentenvoorzieningen bovendien niet toegestaan deze mensen te helpen. Verschillende

SOVO's hebben dit het afgelopen jaar wel gedaan onder de noemer noodhulp. Deze occasionele hulp kan echter nooit structureel worden. De raad adviseert daarom een overgangsmaatregel te voorzien voor deze studenten.

De Raad Hoger Onderwijs signaleert in het nieuwe artikel 12, 2° (met betrekking tot kinderen van onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie) een onduidelijkheid: "(...) minstens 12 maanden minimum 32 uur per maand in België werken (...)". In 12, 1° (onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie) wordt dit aangevuld met "gewerkt hebben". De raad stelt voor artikel 12, 2° ook in die zin uit te breiden.

Jokerkrediet (artikel 7)

De Raad Hoger Onderwijs heeft in het verleden reeds benadrukt dat het afschaffen van het jokerkrediet voor een bijkomende masteropleiding een leemte nalaat.⁵ Hij beseft volledig dat het jokerkrediet bedoeld is als noodoplossing en niet om structureel ingezet te worden. Maar als in de toekomst ba-na-ba's en ma-na-ma's de norm zouden worden – en hierover moet ook het maatschappelijke debat nog gevoerd worden –, dan moet hiervoor ook studiefinanciering worden voorzien.

Kadastraal inkomentest (artikel 8)

De Raad Hoger Onderwijs is voorstander van het idee om bepaalde inkomens niet meer te onderwerpen aan de kadastraal inkomentest omdat dit mechanisme sociaal meer gerechtvaardigd is.

3.2.2 Studentenvoorzieningen

In de Memorie van Toelichting bij voorliggend voorontwerp van decreet wordt gespecificeerd dat studentenraden niet ondersteund kunnen worden door de studentenvoorzieningen. De Raad Hoger Onderwijs is zich bewust van het feit dat zij ressorteren onder de verantwoordelijkheid van de instellingen. De raad vraagt echter om nauwer toe te zien of instellingen inderdaad hun verantwoordelijkheid opnemen bij het ondersteunen van studentenraden.

Selectieve voorzieningen (artikel 13)

De Raad Hoger Onderwijs stelt dat bepaalde categorieën van hulpbehoevende studenten nog steeds buiten selectieve studentenvoorzieningen vallen (bijvoorbeeld een Erasmusstudent met functiebeperkingen). Daarom pleit de raad ervoor om de studentenvoorzieningen op dit vlak een grotere autonomie en beslissingsrecht toe te kennen, zodat in elke situatie die zich voordoet een menselijke beslissing genomen kan worden.

De raad merkt ook op dat het decreet van 30 april 2004 uitging van een zekere complementariteit tussen het beurzenstelsel en de selectieve studentenvoorzieningen. Het is daarom verwonderlijk dat dezelfde nationaliteitsvoorwaarde in dit voorontwerp van decreet voor beiden als uitgangspunt genomen wordt.

Beheersovereenkomst (artikel 14)

De Raad Hoger Onderwijs is voorstander van het afsluiten van een beheersovereenkomst. Hij is overtuigd van het nut van een dergelijk instrument en de opportuniteit die het met zich

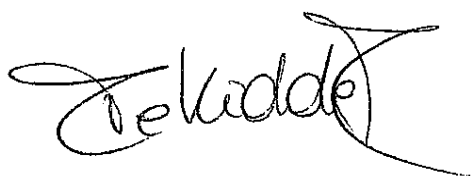
---

⁵ Cf. Advies over het voorontwerp van decreet betreffende studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het Vlaamse hoger onderwijs.

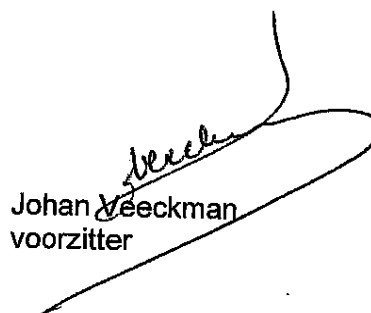
meebrengt en is verheugd dat een duidelijke timing voorzien is. De raad is tevreden met het uitstel dat geboden wordt (15 november 2005 in plaats van 1 juli 2005), maar signaleert dat de timing samenvalt met de jaarlijkse vakantie, waardoor het moeilijk zal worden om de raden van bestuur samen te roepen. Vooral de datum van 29 augustus 2005 waarop de beheersovereenkomst voorbereid moet zijn, lijkt om die reden moeilijk haalbaar.

De raad betreurt echter dat het engagement van de overheid in deze overeenkomst anders en minder groot is dan dat van de studentenvoorzieningen.

De raad merkt op dat met betrekking tot financiering, SOVO's meer studenten zullen moeten bedienen met minder middelen en is van mening dat dit het systeem van studentenvoorzieningen zelf ondermijnt.

Isabelle De Ridder
secretaris

Johan Veeckman
voorzitter

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

terk door overleg

20 jaar

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 21 juni 2005

210605_Advies_wijziging_decreet_300404_studiefinanciering_HO

Advies

*Wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering
en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs*

1. Inleiding

De Vlaamse Minister van onderwijs en vorming Frank Vandenbroucke heeft de SERV op 13 juni 2005 om advies gevraagd over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse gemeenschap.

Het advies werd hoogdringend gevraagd, dat betekent dat de SERV 5 werkdagen kreeg om het advies uit te brengen. De SERV vroeg en kreeg twee extra dagen om een advies uit te brengen, met name tot 22 juni '05.

De herziening van het studiefinancieringssysteem en het systeem van studentenvoorzieningen met het decreet van 30 april 2004 was nodig gezien een aantal recente evoluties in het hoger onderwijs, maatschappelijke ontwikkelingen en internationalisering.

De SERV bracht omtrent dit (voor)ontwerp van decreet van 30 april een advies uit op 18 februari 2004.

Het vandaag voorliggend ontwerp van decreet brengt wijzigingen aan aan het decreet van 30 april 2004 die zich na één academiejaar opdrongen. Ze zijn het gevolg van het onvoorspelbare karakter van bepaalde evoluties (bvb. bidiplomering) en met wetgeving of rechtspraak van de EU die aanpassingen aan de vigerende wetgeving vraagt.

Concreet zorgt het decreet (er) o.a. voor:

- een aanpassing van wat onder de term "academiejaar" moet worden verstaan;
- de mogelijkheid om beroep te doen op studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap i.g.v. een opleiding die leidt tot bi- of multidiplomering;
- een uitbreiding van wie recht heeft op studiefinanciering (bvb. slachtoffers van mensenhandel);
- dat ook studiepunten voor gewijzigde curricula kunnen worden toegerekend op het jokerkrediet;
- inkomens die geheel of gedeeltelijk bestaan uit leefloon, of voor een groot stuk bestaan uit alimentatiegelden, vervangingsinkomsten, of inkomensvervangende tegemoetkomingen aan gehandicapten, niet onderworpen worden aan de kadastraal inkometest;
- een uitbreiding van de werkvelden voor de studentenvoorzieningen (bvb. op vlak studentenmobiliteit, jobdiensten, internationale huizen);
- een uitbreiding van de groep buitenlandse studenten die een beroep kunnen doen op de selectieve voorzieningen (tot zij die in aanmerking komen voor studiefinanciering).

2. Advies

Gelet het belang dat de SERV hecht aan de democratisering van het hoger onderwijs en de rol die studiefinanciering en studentenvoorzieningen daarin kunnen spelen, gaat de raad graag in op de adviesvraag van de minister. Maar gezien het korte tijdsbestek van 7 werkdagen is de raad enkel in staat een eerder beperkt advies te geven.

In het algemeen kan de SERV akkoord gaan met de meeste technische aanpassingen die het wijzigingsdecreet voorstelt namelijk de vernieuwde definiëring van het begrip academiejaar, de verduidelijking van wat bedoeld wordt met "kadastraal inkomen vreemd gebruik", de mogelijkheid tot financiering bij bi - diplomering, de mogelijkheid tot herziening van het bedrag van de toelage bij verandering van het statuut van de student, ...

De bedenkingen van de SERV die in het advies van 18 februari 2004 m.b.t. het voorontwerp van decreet van 30 april 2004 werden geformuleerd, worden met deze aanpassingen niet weggewerkt en worden in dit advies dan ook opnieuw aangehaald.

- De vraag naar een grondige evaluatie van het nieuwe stelsel blijft pertinent bestaan. Dit is nog niet gebeurd, buiten de eerder technische aanpassingen die nu voorliggen. Gezien de omvattende veranderingen in het hoger onderwijs t.g.v. het Structuur- en het Flexibiliseringsdecreet is ook een fundamentele herziening van het studiefinancieringsstelsel volgens de raad aangewezen.
- Dit decreet heeft weinig of geen budgettaire impact. Maar de vraag of de budgettaire beleidsruimte die er was voor het decreet van 30 april 2004 en die in de toekomst voorzien moet worden, niet eerder moet gaan naar essentiële verbeteringen van het stelsel i.p.v. naar de financiering van een tweede bachelor of de uitholling van de Kadastraal Inkomen – toets¹, blijft voor de SERV relevant.

Essentiële verbeteringen slaan op het optrekken van de inkomensgrenzen en de bedragen van de toelagen alsook de uitbreiding van financiering en voorzieningen naar HOKTSP en secundair onderwijs (na het leerplichtonderwijs), waardoor de financiële toegankelijkheid van het hoger onderwijs meer gewaarborgd zal worden.

- In het regeerakkoord 2004 – 2009 staat vermeld dat meer gezinnen met een bescheiden inkomen in aanmerking zullen komen voor een studietoelage. Dit wordt in de beleidsnota niet hernomen. De SERV vraagt om hiervan prioritair werk te maken.

¹ Uit het SERV-advies van 18 januari 2004: "het in rekening brengen van het kadastraal inkomen voor het inschatten van de draagkracht wordt bijna volledig uitgehold. Voortaan worden nog de KI's in rekening gebracht van huizen die men verhuurt. Uit alle wetenschappelijk onderzoek blijkt dat deze correctie voor het kadastraal inkomen in het verleden uitermate doelmatig was om tot een selectievere toekenning te komen op basis van de reële draagkracht. Dit had onvermijdelijk een beperkt aantal onbedoelde effecten, maar die werden in het verleden reeds voor een belangrijk deel geremedieerd. De raad ziet geen enkele reden om, op basis van een beperkt aantal overblijvende onbedoelde effecten, het kind geheel met het badwater weg te gooien en pleit, in afwachting van een gedegen evaluatie en een grondig debat, voor het behoud van de huidige techniek"

- De SERV stelt ook bij de maatregelen voor de uitvoering van de prioritaire doelstellingen van het *Pact van Vilvoorde* trouwens dat er een globaal actieplan voor de democratisering van het hoger onderwijs moet komen met onder andere een verruiming van het stelsel en een verhoging van de studietoelagen. Dit moet gepaard gaan met een specifieke begeleiding naar en binnen het onderwijs van diegenen die door allerlei redenen gehinderd worden in hun doorstroom. Ook hogescholen en universiteiten dienen in hun beleid aandacht te hebben voor diversiteit naar nieuwe doelgroepenverruiming.

Tenslotte geeft de raad nog volgende, meer punctuele, bemerkingen.

- Wat de aanpassingen aan artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 betreft (door art. 6) dat de voorwaarden om in aanmerking te komen voor studiefinanciering vastlegt, begrijpt de SERV dat de Vlaamse regering het eigen studiebeurzenstelsel wil afschermen tegen mis- en oneigenlijk gebruik.
Maar met de maatregelen in dit decreet worden alleen de symptomen aangepakt en niet de eigenlijke problemen, zoals onder andere de grote verschillen inzake studiefinanciering tussen de verschillende lidstaten.
Het nieuwe art. 12, lid 1° en 2°, schept verwarring. In lid 1° is er sprake van "*kinderen van onderdanen van een lidstaat van de EU die (...) gedurende een periode van twee jaar en uiterlijk 31 december van het academiejaar in kwestie minstens twaalf maanden minstens 32 uur per maand in België werken of hebben gewerkt ...*", in lid 2° komen in aanmerking "*onderdanen van een lidstaat van de EU die (...) gedurende een periode van twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het academiejaar in kwestie minstens twaalf maanden minstens 32 uur per maand in België werken ...*". Dit laatste is sterk beperkend gezien de periode van werken direct moet aansluiten bij de start van de studies. De SERV vraagt hieromtrent verduidelijking.
- Inzake studentenvoorzieningen blijft de ongelijkheid tussen hogescholen en universiteiten bestaan. Er dient snel werk gemaakt te worden van het uittekenen van een groeipad om deze ongelijkheid weg te werken, zoals vermeld in het Vlaams regeerakkoord en in de beleidsnota "*Vandaag kampioen in wiskunde, morgen ook in gelijke kansen*".
- Wat huisvesting betreft, is de SERV van mening dat ook de studentenvoorzieningen van de hogescholen investeringsmogelijkheden in dit werkveld moeten hebben.
- De SERV pleit voor een versterking van de regionale samenwerking tussen studentenvoorzieningen. Noden van studenten zoals huisvesting, mobiliteit, ... binden zich niet enkel aan een instelling. Door regionale samenwerking komt de tegemoetkoming aan deze noden ten goede aan alle studenten in één regio.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Werk,
Onderwijs en Vorming;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Aan artikel 6, 1°, van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“Als conform artikel 3, eerste streep, van het Structuurdecreet uitzonderlijk wordt afgeweken van bovenvermelde definitie, wordt voor de aanvraag van een studiefinanciering de opleiding die begint na 31 december en eindigt na 30 september beschouwd als behorend tot het academiejaar, zoals hierboven bepaald, waarin de opleiding eindigt;”.

Artikel 3

In artikel 6, 7°, van hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 1467” vervangen door de woorden “artikel 1476”.

Artikel 4

In artikel 6, 12°, van hetzelfde decreet worden de woorden “voor eigen woning” vervangen door de woorden “als eigen hoofdverblijfplaats”.

HOOFDSTUK II

Studiefinanciering

Artikel 5

Aan artikel 11, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt een 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de opleiding die geaccrediteerd, erkend als nieuwe opleiding of tijdelijk erkend is en valt onder het toepassingsgebied van artikel 86 of artikel 94 van het Structuurdecreet.”.

Artikel 6

Artikel 12 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 12

Studiefinanciering kan worden toegekend aan studenten met de Belgische nationaliteit en aan de volgende categorieën van studenten die in België verblijven:

1° kinderen van onderdanen van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die op basis van een arbeidsovereenkomst gedurende een periode van twee jaar en uiterlijk 31 december van het academiejaar in kwestie minstens twaalf maanden minstens 32 uur per maand in België werken of hebben gewerkt en die zich kunnen beroepen op artikel 12 van Verordening (EEG) 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie, en kinderen van onderdanen van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die gedurende een periode van twee jaar en uiterlijk 31 december van het academiejaar in kwestie in België werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten of hebben verricht op basis van een inschrijving in de Kruispuntbank voor Ondernemingen of in het handelsregister;

- 2° onderdanen van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die op basis van een arbeids-overeenkomst gedurende een periode van twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het academiejaar in kwestie minstens twaalf maanden minstens 32 uur per maand in België werken of hebben gewerkt en die zich kunnen beroepen op artikel 7 van Verordening (EEG) 1612/68 van de Raad van 15 oktober 1968 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie, en onderdanen van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die gedurende een periode van twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het academiejaar in kwestie in België werkzaamheden anders dan in loondienst verrichten of hebben verricht op basis van een inschrijving in de Kruispuntbank voor Ondernemingen;
- 3° onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die gedurende de periode onmiddellijk voorafgaand aan 31 december van het academiejaar in kwestie, gedurende vijf jaar onafgebroken in België verbleven, waarbij de termijn wordt bewezen door de inschrijving in het Rijksregister of door een gelijkwaardig attest, uit te reiken door het gemeentebestuur;
- 4° studenten met een buitenlandse nationaliteit die toegelaten of gemachtigd zijn voor een verblijf van onbepaalde duur in België, zoals bepaald door de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
- 5° kandidaat-vluchtelingen van wie de asielaanvraag ontvankelijk is verklaard, alsook hun kinderen die sinds hun minderjarigheid in België verblijven en niet zelf een asielaanvraag hebben ingediend;
- 6° buitenlandse onderdanen die in het kader van de strijd tegen de mensenhandel een aankomstverklaring hebben ontvangen overeenkomstig artikel 5 van de wet van 15 december 1980 of die beschikken over een machtiging tot verblijf van meer dan drie maanden voor een beperkte of onbeperkte duur overeenkomstig artikelen 9 tot en met 13 van de wet van 15 december 1980, geattesteerd door een gespecialiseerde onthaaldienst.”.

Artikel 7

Aan artikel 21, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt een 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° opleidingsonderdelen van een bachelors- of mastersopleiding, als in een bepaald academiejaar of semester waarin de student een diploma kan behalen, blijkt dat het desbetreffende krediet voor de opleiding in kwestie is opgebruikt.”.

Artikel 8

Aan artikel 28 van hetzelfde decreet wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het eerste en het tweede lid zijn niet van toepassing als het referentie-inkomen van de leefeenheid geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit het bestaansminimum of leefloon, of voor minstens 70% bestaat uit alimentatiegelden, vervangingsinkomsten of een inkomensvervangende tegemoetkoming, toegekend in het raam van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten.”.

Artikel 9

Aan artikel 43 van hetzelfde decreet wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Een studentenvoorziening kan de dienst verzoeken het eerste lid tot en met het derde lid met betrekking tot de door haar betaalde voorschotten niet toe te passen.”.

Artikel 10

In artikel 44, tweede lid, van hetzelfde decreet worden tussen de woorden “met betrekking tot hoofdstuk IV” en de woorden “wijzigingen voordoen” de woorden “of artikel 33” ingevoegd.

HOOFDSTUK III

Studentenvoorzieningen

Artikel 11

Artikel 59 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 59

§1. De studentenvoorzieningen zijn niet bevoegd voor studiegebonden materies die deel uitmaken van

de primaire onderwijsopdracht van de hogeronderwijsinstellingen, tenzij het selectieve voorzieningen betreft.

§2. De studentenvoorzieningen zijn actief op een of meer van de volgende werkvelden:

- 1° studentenrestaurants, -cafeteria's en -keukens;
- 2° studentenkamers in eigen beheer van de studentenvoorzieningen die ter beschikking van de studenten worden gesteld;
- 3° adviesdiensten voor studentenhuisvesting en -mobiliteit;
- 4° steun inzake studentenmobiliteit;
- 5° preventieve en curatieve medische diensten;
- 6° psychotherapeutische diensten;
- 7° sociale diensten met onder meer aandacht voor studiefinanciering, het studentenstatuut en psychosociale begeleiding;
- 8° jobdiensten;
- 9° het verlenen van diensten en ondernemen van specifieke acties voor de sociale begeleiding van buitenlandse studenten;
- 10° initiatieven op sportief en cultureel vlak, bij voorkeur via de ondersteuning van studentenorganisaties;
- 11° de ondersteuning van studentenorganisaties die actief zijn op academisch, sociaal, sportief of cultureel gebied;
- 12° de kinderopvang van kinderen van studenten;
- 13° logistieke diensten en infrastructuur die de werkvelden, vermeld in 1° tot en met 12° ondersteunen.

§3. De Vlaamse Regering kan bij besluit de werkvelden, vermeld in §2, uitbreiden.”.

Artikel 12

Aan artikel 60 van hetzelfde decreet wordt een 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° buitenlandse studenten die in het kader van de programma's van de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS) hogeronderwijsprogramma's volgen aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals bepaald in artikel 7 van het Structuurdecreet.”.

Artikel 13

Artikel 61 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 61

§1. Studentenvoorzieningen kunnen selectieve voorzieningen aanbieden aan de student die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

- 1° de student voldoet aan de nationaliteitsvoorwaarden, vermeld in artikel 12;
- 2° de student is ingeschreven aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals vermeld in artikel 7 van het Structuurdecreet, en heeft met de instelling in kwestie een diplomacontract gesloten;
- 3° de student behoort tot een van de volgende specifieke doelgroepen:
  - a) minvermogende studenten die al dan niet recht hebben op een studiefinanciering;
  - b) studenten waarvan een ouder geboren is in een ontwikkelingsland dat is opgenomen in het eerste deel van de lijst van het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling;
  - c) studenten met een functiebeperking of chronische ziekte;
  - d) studenten uit nieuw samengestelde leefeenheden;
  - e) studenten met een studiebewijs van het beroepssecundair onderwijs;
  - f) alleenstaande studenten met kinderen ten laste.

§2. In afwijking van §1 kunnen studentenvoorzieningen selectieve voorzieningen aanbieden aan buitenlandse studenten die in het kader van de pro-

gramma's van de Directie-Generaal Ontwikkelings-samenwerking (DGOS) hogeronderwijsprogramma's volgen aan een ambtshalve geregistreerde instelling, zoals bepaald in artikel 7 van het Structuurdecreet.

§3. In afwijking van §1 kan niet-structurele hulp in noodsituaties aan alle studenten verleend worden.

§4. De Vlaamse Regering kan bij besluit de doelgroepen, vermeld in §1, 3°, uitbreiden.”.

Artikel 14

Artikel 63 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 63

§1. De beheersovereenkomst heeft een duurtijd van vijf kalenderjaren. Bij ontstentenis van een nieuwe overeenkomst blijft de oude van kracht.

De beheersovereenkomst kan door de Vlaamse Regering voortijdig beëindigd worden door een nieuwe beheersovereenkomst te sluiten.

De eerste beheersovereenkomst wordt gesloten uiterlijk 15 november 2005 en treedt in werking op 1 januari 2006.

§2. De beheersovereenkomst geeft een overzicht van de werkvelden, vermeld in artikel 59, §2, van de doelgroepen, vermeld in artikel 61, §§1 en 2, van de strategische en de operationele doelstellingen en de bijbehorende resultaatindicatoren.

Met toepassing van artikel 59, §3, of artikel 61, §4, kunnen de studentenvoorzieningen eveneens actief zijn met betrekking tot de nieuwe werkvelden of doelgroepen, zonder dat die zijn opgenomen in de beheersovereenkomst.

§3. De beheersovereenkomst wordt beleidsmatig ondersteund door de volgende documenten:

1° een beleidsplan voor vijf jaar, jaarlijks bijstuurbaar;

2° de raamovereenkomsten met de partners in de regio;

3° een jaarlijkse begroting en, indien van toepassing, een meerjarenbegroting, die een overzicht geven van de financiële middelen die zullen worden ingezet voor de werking, het personeel en de infrastructuur van de studentenvoorziening.

§4. Het beleidsplan, vermeld in §3, 1°, bevat de volgende aspecten:

1° de strategische doelstellingen die worden geformuleerd in termen van effecten op middellange termijn;

2° de operationele doelstellingen die worden geformuleerd in termen van resultaten op korte termijn;

3° de specificiteit van de doelgroep en de wijze waarop de studentenvoorziening daarop inspeelt;

4° de communicatie met de doelgroep;

5° de samenwerking met en de eigen inbreng van de studentenvoorziening in het regionaal overlegcomité en het overlegplatform, en een overzicht van de samenwerkingsakkoorden.

Het beleidsplan wordt opgesteld overeenkomstig de leidraad die de dienst ter beschikking stelt.”.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 15

Dit decreet treedt in werking op 1 juli 2005, met uitzondering van artikelen 11, 12 en 13 die uitwerking hebben met ingang van 1 juli 2004.

Brussel, 8 juli 2005.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Werk, Onderwijs
en Vorming,*

Frank VANDENBROUCKE

BIJLAGE 1

bij de memorie van toelichting

OESO/DAC-LIJST TER BEPALING VAN DE LANDEN
DIE BESCHOUWD KUNNEN WORDEN ALS RESPECTIEVELIJK
ONTWIKKELINGSLAND (DEEL I) EN TRANSITIELAND (DEEL II)

Bijlage bij de Memorie van Toelichting bij het decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

OESO/DAC-lijst ter bepaling van de landen die beschouwd kunnen worden als resp. ontwikkelingsland (deel I) en transitiland (deel II).

Situatie per 1 januari 2003. Bron + informatie met betrekking tot de meest recente aanpassingen aan de lijst: <http://www.oecd.org/dac>

DAC List of Aid Recipients - As at 1 January 2003

Part I: Developing Countries and Territories (Official Development Assistance)					Part II: Countries and Territories in Transition (Official Aid)		
Least Developed Countries (LDCs)	Other Low-Income Countries (Other LICs) (per capita GNI < \$745 in 2001)	Lower Middle-Income Countries (LMICs) (per capita GNI \$746-\$2975 in 2001)		Upper Middle-Income Countries (UMICs) (per capita GNI \$2976-\$9205 in 2001)	High-Income Countries (HICs) (per capita GNI > \$9206 in 2001)	Central and Eastern European Countries and New Independent States of the former Soviet Union (CECs/NIS)	More Advanced Developing Countries and Territories
Afghanistan Angola Bangladesh Benin Bhutan Burkina Faso Burundi Cambodia Cape Verde Central African Republic Chad Comoros Congo, Dem. Rep. Djibouti Equatorial Guinea Eritrea Ethiopia Gambia Guinea Guinea-Bissau Haiti Kiribati Laos Lesotho Liberia Madagascar Malawi Maldives Mali Mauritania Mozambique Myanmar Nepal Niger Rwanda Samoa Sao Tome and Principe Senegal Sierra Leone Solomon Islands Somalia Sudan Tanzania Timor-Leste Togo Tuvalu Uganda Vanuatu Yemen Zambia	*Armenia *Azerbaijan Cameroon Congo, Rep. Côte d'Ivoire *Georgia Ghana India Indonesia Kenya Korea, Democratic Republic *Kyrgyz Rep. *Moldova Mongolia Nicaragua Nigeria Pakistan Papua New Guinea *Tajikistan *Uzbekistan Viet Nam Zimbabwe	*Albania Algeria Belize Bolivia Bosnia and Herzegovina China Colombia Cuba Dominican Republic Ecuador Egypt El Salvador Fiji Guatemala Guyana Honduras Iran Iraq Jamaica Jordan *Kazakhstan Macedonia (former Yugoslav Republic) Marshall Islands Micronesia Federated States Morocco Namibia Niue	Palestinian Administered Areas Paraguay Peru Philippines Serbia & Montenegro South Africa Sri Lanka St Vincent & the Grenadines Suriname Swaziland Syria Thailand • Tokelau Tonga Tunisia Turkey *Turkmenistan • Wallis and Futuna	Botswana Brazil Chile Cook Islands Costa Rica Croatia Dominica Gabon Grenada Lebanon Malaysia Mauritius • Mayotte Nauru Panama • St Helena St Lucia Venezuela Threshold for World Bank Loan Eligibility (\$5185 in 2001) • Anguilla Antigua and Barbuda Argentina Barbados Mexico • Montserrat Oman Palau Islands Saudi Arabia Seychelles St Kitts and Nevis Trinidad and Tobago • Turks and Caicos Islands Uruguay	Bahrain	*Belarus *Bulgaria *Czech Republic *Estonia *Hungary *Latvia *Lithuania *Poland *Romania *Russia *Slovak Republic *Ukraine	• Aruba Bahamas • Bermuda Brunei • Cayman Islands Chinese Taipei Cyprus • Falkland Islands • French Polynesia • Gibraltar • Hong Kong, China Israel Korea Kuwait Libya • Macao Malta • Netherlands Antilles • New Caledonia Qatar Singapore Slovenia United Arab Emirates • Virgin Islands (UK)

* Central and Eastern European countries and New Independent States of the former Soviet Union (CEECs/NIS).

• Territory.

BIJLAGE 2
bij de memorie van toelichting
REGULERINGSIMPACTANALYSE

RIA-RAPPORT

www.ond.vlaanderen.be/vereenvoudiging/impact

Betreft : Decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

1. KORTE BESCHRIJVING THEMA

Het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap trad in werking op 1 juli 2004. Dit decreet bevat twee grote luiken: het eerste luik betreft de studiefinanciering voor studenten in het hoger onderwijs; het tweede luik regelt de werking van de studentenvoorzieningen bij de hoger onderwijsinstellingen. Eén academiejaar na de inwerkingtreding van het decreet, blijkt dat bepaalde decreetwijzigingen zich opdringen.

2. PROBLEEM EN DOELSTELLINGEN

2.1. Probleemstelling

I. Studiefinanciering

Met betrekking tot het **luik studiefinanciering** binnen het decreet van 30 april 2004, blijkt na één academiejaar waarop het decreet van toepassing was, dat bepaalde artikelen dienen te worden aangepast omwille van verschillende redenen.

1. *Wijzigingen omwille van veranderingen in het hoger onderwijslandschap*

Sommige wijzigingen dringen zich op omdat bij het opstellen van het decreet van 30 april 2004 nog geen rekening kon worden gehouden met sommige veranderingen in het hoger onderwijslandschap:

- Artikel 6, 1 bepaalt wat onder de term “academiejaar” dient te worden verstaan in het decreet. De toe te passen minimum- en maximuminkomstengrenzen worden vastgelegd voor alle opleidingen die binnen een academiejaar worden aangeboden. Bovendien zal op 31 december van het academiejaar worden nagegaan of aan de voorwaarden inzake nationaliteit wordt voldaan en hoe de leefeenheid van de student is samengesteld. Tenslotte is de definiëring van het begrip “academiejaar” tevens van belang bij het berekenen van de

studiefinanciering, aangezien het bedrag ervan afhankelijk is van het totaal aantal studiepunten waarvoor een student tijdens het academiejaar is ingeschreven.

Momenteel worden echter opleidingen aangeboden die zich niet situeren tijdens de gebruikelijke periode van het academiejaar. Zo gebeurt het dat een academiejaar van een opleiding start in januari en eindigt in december. Voor deze opleidingen dient te worden bepaald welke minimum – en maximumgrenzen en bedragen voor een studiefinanciering van toepassing zijn, op welk ogenblik aan de voorwaarden inzake nationaliteit, hoofdverblijfplaats en leefeenheid moet worden voldaan, en tot welk ‘academiejaar’ de studiepunten van dergelijke opleidingen moeten worden beschouwd.

- Het Structuurdecreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen maakt ook bidiplomering en multidiplomering mogelijk. Overeenkomstig artikel 86 van het Structuurdecreet kunnen twee of meer universiteiten of twee of meer hogescholen een gezamenlijk diploma (bachelor/master/doctor) uitreiken. Artikel 94 van het Structuurdecreet maakt het mogelijk dat een hogeschool/universiteit samen met een partnerinstelling (hogeschool/universiteit van de Franse gemeenschap of buitenlandse onderwijsinstelling) een gezamenlijk diploma of tegelijk een diploma van hoger onderwijs en een diploma met een andere benaming door de partnerinstelling, afleveren.

Steeds meer bieden onderwijsinstellingen gezamenlijke opleidingen aan. Dit gebeurt binnen Vlaanderen, maar ook over de gemeenschaps- of rijksgrenzen heen. Eerst en vooral is het essentieel dat indien twee ambtshalve geregistreerde instellingen gezamenlijk een dergelijke opleiding aanbieden, deze opleidingen in aanmerking moeten komen voor een studiefinanciering. Aangezien de bi -en multidiplomering ingevoerd worden en tevens het voorwerp uitmaken van een accreditering of (tijdelijke) erkenning (als nieuwe opleiding), is het niet meer dan billijk dat wanneer een student een dergelijke opleiding volgt (ook als de andere onderwijsinstelling niet binnen de Vlaamse Gemeenschap is gelegen), hij toch in aanmerking kan komen voor een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

Bovendien uitten de ministers verantwoordelijk voor hoger onderwijs in de Bolognaverklaring van 1999 de intentie om tot een Europese ruimte voor hoger onderwijs te komen. De Memorie van Toelichting bij het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap bepaalt het volgende: “De mobiliteit van studenten (...) speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van een gezamenlijke Europese hogeronderwijsruimte. Die moet daarom binnen Europa aangemoedigd en gedemocratiseerd worden. Steeds meer studenten zullen kiezen voor een gedeeltelijke of volledige opleiding in het buitenland, mede om hun kansen op een steeds veeleisender arbeidsmarkt te vergroten. In principe moet een gelijke toegang tot mobiliteit gegarandeerd worden voor alle sociale groepen. In het Praag Communiqué is duidelijk naar voren gekomen dat de sociale dimensie van het Bolognaproces een noodzakelijke component is. (...) De meeneembaarheid van de studiefinanciering wordt in de eerste plaats gezien als een onderdeel van het Bolognaproces.”

In dit kader wordt de vraag gesteld of een wijziging dient te worden aangebracht aan artikel 11, §1, tweede lid van het decreet.

- Overeenkomstig artikel 21 van het decreet van 30 april 2004 kan het jokerkrediet opgenomen worden voor studiepunten waarvoor de student in het verleden niet geslaagd was, in geval van heroriëntering, en wanneer de student een actualiseringsprogramma volgt. Echter, gelet op het feit dat curricula voor studenten regelmatig binnen de instellingen en over de instellingen heen wijzigen, en de wetgever de bedoeling heeft om elke student die in aanmerking komt voor studiefinanciering zijn diploma te laten behalen met studiefinanciering, zal de student, aangezien deze studiepunten op basis van artikel 21, eerste

lid van het decreet, niet kunnen worden toegerekend op het jokerkrediet, in geval van vigerende praktijken binnen de instellingen, zelf financieel moeten instaan voor deze opleidingsonderdelen.

2. *Aanpassing van de wetgeving aan de EU-wetgeving en -rechtspraak*

Andere wijzigingen dringen zich op omdat nieuwe wetgeving of rechtspraak van de Europese Unie een aanpassing van de vigerende wetgeving vraagt.

- Artikel 12 van het decreet omschrijft de nationaliteitsvoorwaarde waaraan een student moet voldoen om in aanmerking te komen voor studiefinanciering.

Echter, artikel 12 van het decreet voldoet niet meer aan de Europese regelgeving. Immers, een student die de hoedanigheid van werknemer bezit, heeft op grond van artikel 7¹ van Verordening 1612/68 recht op de door het gastland verstrekt sociale uitkeringen op gelijke voet als de onderdanen van die lidstaat. Het Hof van Justitie² heeft bij herhaling bevestigd dat steun verleend voor levensonderhoud en opleiding met het oog op een universitaire studie die wordt afgesloten met een beroepsdiploma, een sociaal voordeel is in de zin van artikel 7.

Uit het arrest Meeusen³ blijkt dat de voordelen die artikel 7 en artikel 12 geven aan EU-werknemers en hun kinderen, ook moeten gelden voor zelfstandigen. Bovendien dienen de voordelen uit Verordening 1612/68 niet enkel worden toegekend aan onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, maar tevens aan onderdanen van IJsland, Noorwegen en Liechtenstein (Europese Economische Ruimte)⁴.

Tot slot oordeelde het Hof van Justitie in zijn arrest Bidar⁵ dat de toekenning van studiebeurzen onder de werkingssfeer van het EG-Verdrag valt en bijgevolg het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit van toepassing is op het stelsel van studiefinanciering. Dit heeft tot gevolg dat studenten afkomstig uit een EU-lidstaat die legaal in een andere lidstaat verblijven, een beroep kunnen doen op het discriminatieverbod en bijgevolg een tegemoetkoming ter dekking van de kosten van het levensonderhoud kunnen vragen. Het Hof stelde wel dat het gerechtvaardigd is dat men deze steun enkel toekent als de student blijk heeft gegeven van een zekere mate van integratie in de samenleving, om te vermijden dat er misbruiken ontstaan in de vorm van 'beurzentoerisme'. Hierbij moet echter wel vermeden worden dat voorwaarden worden opgelegd die door EU-studenten niet kunnen worden voldaan.

- Bij Richtlijn 2004/81/EG van 29 april 2004 betreffende de verblijfstitel die in ruil voor samenwerking met de bevoegde autoriteiten wordt afgegeven aan onderdanen van derde landen die het slachtoffer zijn van mensenhandel of hulp hebben gekregen bij illegale immigratie, wordt voor slachtoffers van mensenhandel of voor onderdanen van derde landen

¹ Artikel 7 van Verordening (EEG) 1612/68: "1. Een werknemer die onderdaan is van een Lid-Staat mag op het grondgebied van andere Lid-Staten niet op grond van zijn nationaliteit anders worden behandeld dan de nationale werknemers wat betreft alle voorwaarden voor tewerkstelling en arbeid, met name op het gebied van beloning, ontslag, en, indien hij werkloos is geworden, wederinschakeling in het beroep of wedertewerkstelling. 2. Hij geniet er dezelfde sociale en fiscale voordelen als de nationale werknemers.

3. Hij kan eveneens op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als de nationale werknemers het onderwijs op vakscholen en van de revalidatie- en herscholingscentra volgen.

4. ..."

² Arrest Lair, H.v.J., 21 juni 1988, zaak C-39/86; arrest Matteucci, H.v.J., 27 september 1988, zaak C-235/87; arrest Bernini, H.v.J., 26 februari 1992, zaak C-3/90.

³ Arrest Meeusen, H.v.J., 8 juni 1999, zaak C-337/97.

⁴ Artikel 28 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en bijhorende bijlage V met betrekking tot het vrij verkeer van werknemers.

⁵ Arrest Bidar, H.v.J., 15 maart 2005, zaak C-209/03.

die hulp hebben gekregen bij illegale immigratie, een verblijfstitel ingesteld die voor de betrokkenen een voldoende prikkel moet zijn om samen te werken met de bevoegde autoriteiten en waaraan, om misbruik te voorkomen, bepaalde voorwaarden zijn verbonden. Overeenkomstig artikel 10 en 11 van de richtlijn, worden de voorwaarden en procedures voor het toestaan tot (de arbeidsmarkt,) de beroepsopleiding en onderwijs door de bevoegde autoriteiten overeenkomstig de nationale wetgeving bepaald. Deze is nog niet omgezet in Belgisch recht (uiterlijk 6 augustus 2006). Echter, indien België ervoor zou opteren de richtlijn ook te laten gelden voor minderjarigen (wat naar alle waarschijnlijkheid het geval zal zijn, aangezien België bij de totstandkoming van deze richtlijn een voortrekkersrol speelde), dienen de lidstaten het kind toegang te verlenen tot het onderwijsstelsel onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor de nationale onderdanen. Dit kan impliceren dat aan dat kind onder dezelfde voorwaarden als voor de nationale onderdanen studietoelagen/studiefinanciering dient te worden toegekend. Als men dit als dusdanig regelt voor leerlingen in het secundair onderwijs, dan is het niet meer dan billijk dat men dergelijke regeling eveneens overneemt voor het hoger onderwijs, aangezien het mensen betreft die behoren tot de doelgroep van de regelgeving die tevens voldoen aan de vereiste van een duurzaam verblijf in België.

Een soortgelijke procedure zoals omschreven in bovenvermelde richtlijn is in België reeds in werking (cf. omzendbrief van 1 juli 1994 betreffende de afgifte van verblijfs- en arbeidsvergunningen aan vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel). Doordat de procedure slechts zeer selectief wordt toegepast is de kans op het bekomen van een definitief verblijf bij slachtoffers veel groter dan bij kandidaat-vluchtelingen. Momenteel valt deze groep echter buiten het toepassingsbied van het decreet en komen zij bijgevolg niet in aanmerking voor een studiefinanciering.

De uitbreiding van artikel 12 van het decreet met de studenten die onder het toepassingsgebied vallen van Richtlijn 2004/81/EG, zou kaderen in de geest van de wet. Immers, de Memorie van Toelichting bij het decreet bevestigt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 12 dat de achterliggende filosofie die ook reeds aanwezig was in het decreet van 16 februari 2001, dat een zekere duurzaamheid inzake verblijf is vereist, behouden blijft. Bovendien is de Vlaamse overheid zelf bevoegd voor de opvang en integratie van deze groep. Het aantal slachtoffers van mensenhandel dat toegang bekomt tot het hoger onderwijs is eerder marginaal.

3. *Betere benadering van de doelgroep van het decreet*

Eén wijziging dringt zich op omdat één jaar na de inwerkingtreding van het decreet blijkt dat de doelgroep van de regelgeving beter dient benaderd te worden.

Op basis van het decreet van 30 april 2004 wordt het kadastraal inkomen van de leefeenheid van de student gewogen om te bepalen of de student in aanmerking komt voor studiefinanciering (kadastraal inkomentest). Zo heeft de student geen recht op studiefinanciering indien het verdrievoudigd geïndexeerd kadastraal inkomen vreemd gebruik van de personen van wie het referentie-inkomen in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de studiefinanciering, hoger is dan 20 procent van het referentie-inkomen.

Deze reglementering heeft echter tot gevolg dat een rechthebbende met een lager inkomen niet in aanmerking komt voor studiefinanciering, waar een rechthebbende met een relatief hoger inkomen in vergelijkbare omstandigheden wel in aanmerking komt. Die laagste inkomens bestaan vooral uit leeflonen en vervangingsinkomsten, een sociaal-economische groep die zeker behoort tot de doelgroep van studiefinanciering. De kadastraal inkomentest, zoals beschreven in het decreet van 30 april 2004, heeft niet het beoogde effect, aangezien

deze groep door de kadastraal inkomentest vaak niet in aanmerking komt voor studiefinanciering.

4. *Correcties van ‘fouten’ en vergetelheden*

Tot slot wees één jaar toepassing van het decreet van 30 april 2004 erop dat er in het desbetreffende decreet enkele foutjes en vergetelheden waren geslopen. Van de wijziging van het decreet kan gebruik worden gemaakt om deze recht te zetten.

- Artikel 6, 7° verwijst verkeerdelijk naar artikel 1467 van het burgerlijk wetboek. De bedoeling van dit artikel is duidelijk te maken dat de wettelijk samenwonenden voor de toepassing van het decreet gelijk behandeld worden als de gehuwden. De bepaling in het burgerlijk wetboek rond de wettelijke samenwoning is echter artikel 1476 in plaats van artikel 1467.

- Artikel 6, 12° geeft de definitie voor wat het decreet “kadastraal inkomen vreemd gebruik” noemt, namelijk het kadastraal inkomen van de onroerende goederen die noch voor eigen woning, noch voor eigen beroepsdoeleinden worden gebruikt.

Om de studiefinanciering te berekenen wordt rekening gehouden met het referentie-inkomen van de betrokkene. Om dit inkomen samen te stellen, wordt onder meer het zogenaamd kadastraal inkomen “vreemd gebruik” meegeteld. Ook bij de toepassing van de kadastraal inkomen-test wordt dit kadastraal inkomen “vreemd gebruik” meegenomen.

De omschrijving “noch voor eigen woning” in de definitie, geeft onvoldoende weer wat wordt bedoeld, namelijk dat met kadastraal inkomen “vreemd gebruik” alle eigendommen worden bedoeld die niet dienen voor eigen beroepsdoeleinden en waar de betrokkene niet zijn hoofdverblijfplaats heeft, ongeacht of deze verhuurd worden of niet. De Memorie van Toelichting bij het decreet gaat trouwens uit van het recht op wonen.

- Artikel 12, 3° somt de documenten op die studenten die beschikken over een permanente verblijfsvergunning moeten gebruiken ter staving van hun statuut. Echter, Minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael meldde op 9 maart 2005 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers⁶ dat de verblijfskaart van een onderdaan van een EU-lidstaat, de identiteitskaart voor vreemdeling (niet EU-onderdanen) en het Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister voor onbepaalde duur of voor een bepaalde duur van meer dan zes maanden, vervangen worden door elektronische kaarten.

- Artikel 12, 4° is in zijn huidige formulering niet duidelijk. Minderjarige kandidaat-vluchtelingen dienen niet zelf een asielaanvraag in. Hun statuut volgt de asielaanvraag van de ouder(s). Op het ogenblik dat zij meerderjarig worden, hebben zij wel de keuze alsnog een eigen asielaanvraag in te dienen. Om die reden dient verduidelijkt te worden dat de kinderen van kandidaat-vluchtelingen van wie de asielaanvraag ontvankelijk is verklaard ook in aanmerking komen voor studiefinanciering, maar enkel indien zij sinds hun minderjarigheid in België verblijven en niet zelf een asielaanvraag hebben ingediend. Hebben de kinderen bij hun meerderjarigheid zelf een asielaanvraag ingediend, dan dient de eigen asielaanvraag ontvankelijk te zijn verklaard.

- De documenten op basis waarvan de betrokkene het statuut van zijn asielaanvraag dient te bewijzen, vermeld in artikel 12, 4°, a), b) en c), zijn achterhaald. Vooral met betrekking tot

---

⁶ Antwoord op parlementaire vraag van Olivier Chastel (MR).

het attest van ontvankelijkheid van de asielaanvraag, uitgereikt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, werd door de betrokkenen bij het afleveren problemen ondervonden. Tevens werd in het kader van de administratieve vereenvoudiging toegang gevraagd tot de gegevens van het wachtregister, waardoor de betrokkene de status van zijn dossier niet langer zelf zal dienen aan te tonen.

- Het decreet betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs voorziet in een voorschottenregeling. Artikel 43 bepaalt dat “indien een voorschot op de studiefinanciering door een studentenvoorziening werd betaald aan de student, dat bedrag door de dienst (i.e. de afdeling Studietoelagen) wordt terugbetaald aan de studentenvoorziening, voor zover de student recht heeft op een studiefinanciering”. Deze bepaling impliceert echter dat indien de student een voorschot op zijn studiefinanciering heeft ontvangen van zijn studentenvoorziening, de betrokken studentenvoorziening verplicht is de door het decreet voorziene voorschottenregeling toe te passen. Hoewel deze regeling niet vrijblijvend mag zijn voor de afdeling Studietoelagen, mag zij dat wel zijn voor de studentenvoorzieningen. Dit artikel was bedoeld als een gunst voor de studentenvoorzieningen. Als zij er om welbepaalde redenen zouden voor opteren om liever niet deel te nemen aan de voorschottenregeling, moet dat mogelijk zijn.

- Indien een student bij de start van het academiejaar beslist niet of slechts voor een paar maanden op kot te gaan, en nadien beslist op kot te gaan of zijn huurcontract te wijzigen, dient de betrokken student in de mogelijkheid te zijn een herziening van zijn studiefinanciering te vragen. Dit is volgens artikel 44 van het decreet van 30 april 2004 niet mogelijk, maar was weliswaar wel mogelijk onder het decreet van 16 februari 2001 houdende regeling van de studietoelagen voor hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap en lag ook in de bedoeling van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Studentenvoorzieningen

De regelgeving met betrekking tot het **luik studentenvoorzieningen** in het decreet van 30 april 2004 is wat betreft werkvelden en doelgroepen reeds in werking getreden op 1 juli 2004, terwijl de bepalingen in verband met de beheersovereenkomst pas in januari 2006 in de praktijk omgezet worden. Deze regelgeving heeft tot doel de werkvelden, de opdrachten, de beoogde doelgroepen en de gewenste aanpakvormen te preciseren. Hierbij werd het subsidiariteitsprincipe vooropgesteld: de overheid moet kunnen nagaan hoe de door de studentenvoorzieningen als missie geformuleerde doelstellingen voor de door hen genoemde doelgroepen op de gedefinieerde werkvelden effectief bereikt worden. Omwille van deze reden werd gekozen voor de beheersovereenkomst als instrument. Ter uitvoering van dit decreet bleken bepaalde aanpassingen aan het decreet nodig, omwille van bepaalde onvolkomenheden en onduidelijkheden, en omdat een aantal bepalingen ingaan tegen de bestaande praktijk, met een belangrijke planlast voor de studentenvoorzieningen tot gevolg.

1. *Algemene bevoegdheid*

Met betrekking tot de algemene bevoegdheden van de studentenvoorzieningen bepaalt artikel 59, §1 dat studentenvoorzieningen niet bevoegd zijn met betrekking tot studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht. De bedoeling van de wetgever was en is dat moet vermeden worden dat de sociale toelage aangewend wordt voor aspecten die tot de primaire onderwijsopdracht van de onderwijsinstellingen behoren. De

wetgever wenste evenzeer dat in het kader van selectieve voorzieningen, selectieve maatregelen kunnen getroffen worden voor individuele studenten op het vlak van studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht.⁷ Deze laatste doelstelling is niet expliciet opgenomen in het decreet.

2. *Definiëring van de werkvelden*

Wat betreft de werkvelden bevat artikel 59, §2 een limitatieve opsomming (1° tot en met 13°) van de werkvelden waarop de studentenvoorzieningen actief mogen zijn. Deze opsomming dekt echter de realiteit van de werking van de studentenvoorzieningen niet volledig af.

Immers, qua studentenmobiliteit mogen de studentenvoorzieningen enkel advies verlenen (3°), terwijl er ook ondersteuning wordt verleend. Verder wordt gedefinieerd waaraan de sociale diensten aandacht moeten besteden (6°) en worden juridische diensten als een apart werkveld geformuleerd (8°), terwijl over diverse werkgebieden juridisch advies kan gegeven worden. Voorts spreekt het decreet over diensten voor sociale begeleiding van buitenlandse studenten (9°), waar het eerder specifieke acties betreft. De omschrijving van de ondersteuning van studentenorganisaties zowel academisch, sociaal en op sportief en cultureel gebied (11°), is niet correct. Tot slot weze opgemerkt dat ingevolge de limitatieve opsomming een decreetwijziging nodig is telkenmale nieuwe noden worden vastgesteld.

3. *Personeel toepassingsgebied*

Met betrekking tot het personeel toepassingsgebied rijzen er verschillende problemen. Een eerste probleem is dat studenten die ingeschreven zijn aan een onderwijsinstelling en de Erasmusstudenten in aanmerking komen voor universele voorzieningen, terwijl DGOS-studenten die wel in aanmerking komen voor selectieve voorzieningen, niet in aanmerking komen voor universele voorzieningen, tenzij ze ingeschreven zijn aan de betrokken onderwijsinstelling.

Een tweede probleem stelt zich op het niveau van de doelgroepen die kunnen genieten van selectieve voorzieningen, met name wat de buitenlandse studenten betreft. In het decreet van 30 april 2004 worden de nationaliteitsvoorwaarden bepaald waaraan een student moet voldoen om in aanmerking te komen voor studiefinanciering (artikel 12). Artikel 61, §2 sluit deze buitenlandse studenten evenwel uit voor selectieve voorzieningen van de studentenvoorzieningen. Dit betekent dat de voorwaarden om in aanmerking te komen voor selectieve voorzieningen stringenter zijn dan deze voor studiefinanciering en dat twee verschillende voorwaarden inzake nationaliteit binnen een zelfde decreet worden toegepast. Bovendien is deze uitsluiting van buitenlandse studenten niet in overeenstemming met de wetgeving en de rechtspraak van het Europese recht (cf punt 3.1.2).

Verder bepaalt het decreet niet om wat voor toetredingsovereenkomst het moet gaan om voor selectieve voorzieningen in aanmerking te komen. Zowel diplomacontracten als examen- en creditcontracten worden dus in aanmerking genomen.

Bovendien is, net zoals dit het geval is voor de werkvelden, enkel een uitbreiding van de doelgroep voor selectieve voorzieningen mogelijk via decreetwijziging.

---

⁷ Parl. St., 2003-2004, 18 maart 2004, 2208, nr. 2, art. 57 sedecies.

4. *Aanpassing van de beheersovereenkomst aan de realiteit*

Ook met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de regelgeving rond de beheersovereenkomsten, rijzen enkele problemen in verband met de datum waarop de eerste beheersovereenkomst afgesloten dient te worden en met betrekking tot de inhoud van de beheersovereenkomsten en de beleidsplannen en de ondersteunende documenten.

5. *Inwerkingtreding*

Tenslotte is het decreet van 30 april 2004 in werking getreden op 1 juli 2004, wat betekent dat de beschrijving van de werkvelden en de doelgroepen daarin is vastgelegd. Zonder retroactieve aanpassing kunnen activiteiten met betrekking tot de uitgebreide werkvelden en doelgroepen bijgevolg niet betoelaagd worden met de sociale toelage.

2.2. Doelstellingen

De voorgestelde wijzigingen aan het luik studiefinanciering uit het decreet hebben als doel de wetgeving met betrekking tot studiefinanciering aan te passen aan het veranderende hoger onderwijslandschap en zich tevens in overeenstemming te brengen met EU-wetgeving en –rechtspraak.

De voorgestelde wijzigingen met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen hebben als doel een betere definiëring van de algemene bevoegdheden van de studentenvoorzieningen en hun werkvelden enerzijds, en van het personele toepassingsgebied van de studentenvoorzieningen anderzijds. Een tweede doelstelling betreft enkele praktische zaken die de beheersovereenkomst moeten aanpassen aan de realiteit.

3. OPTIES OM DE DOELSTELLINGEN TE REALISEREN

De wijzigingen aan het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap worden gegroepeerd als volgt:

3.1. Studiefinanciering

- 3.1.1. Wijzigingen omwille van de veranderingen aan het hoger onderwijslandschap
- 3.1.2. Aanpassing van de wetgeving aan de EU-wetgeving en –rechtspraak
- 3.1.3. Betere benadering van de doelgroep van het decreet
- 3.1.4. Correcties van ‘fouten’ en vergetelheden

3.2. Studentenvoorzieningen

- 3.2.1. Algemene bevoegdheid
- 3.2.2. Definiëring van de werkvelden
- 3.2.3. Personeel toepassingsgebied
- 3.2.4. Aanpassing van de beheersovereenkomst aan de realiteit
- 3.2.5. Inwerkingtreding

3.1. Studiefinanciering

3.1.1. Wijzigingen omwille van de veranderingen aan het hoger onderwijslandschap

a) Nuloptie

De bestaande situatie wordt behouden.

b) Alternatieven voor regelgeving

Er kan geopteerd worden om deze problemen te verduidelijken in de brochure over de studiefinanciering in het hoger onderwijs en in de “nieuwsbrief studiefinanciering” gericht aan de verschillende studentenvoorzieningen van de hoger onderwijsinstellingen die de studenten kunnen bijstaan bij het invullen van de aanvraagformulieren, of om deze specifieke gevallen casuïstisch te benaderen.

c) Regelgeving

Het decreet van 30 april 2004 kan in die zin worden gewijzigd zodat een duidelijke oplossing wordt geboden aan de beschreven problemen die zich kunnen voordoen.

Zo kan in artikel 6, 1° aan de huidige definitie van het begrip academiejaar als zijnde een “periode van één jaar die ten vroegste op 1 september en uiterlijk op 1 oktober begint en eindigt op de dag voor het begin van het volgend academiejaar”, worden toegevoegd dat voor de aanvraag van een studiefinanciering voor een opleiding die begint na 31 december en eindigt na 30 september, deze opleiding wordt beschouwd als behorende tot het academiejaar waarin de opleiding eindigt.

Artikel 11, §1, lid 2 kan in die zin worden gewijzigd dat de opleidingen in het kader van bi- en multidiplomerings eveneens in aanmerking kunnen komen voor een studiefinanciering.

Artikel 21, eerste lid kan in die zin worden gewijzigd dat ook studiepunten voor gewijzigde curricula kunnen worden toegerekend op het jokerkrediet.

3.1.2. Aanpassing van de wetgeving aan de EU-wetgeving en –rechtspraak

a) Nuloptie

De bestaande situatie blijft behouden.

b) Regelgeving

Er kan geopteerd worden om artikel 12 in die zin te amenderen dat alle beoogde categorieën in het desbetreffende artikel worden opgenomen, de regelgeving conform de EU-wetgeving en – rechtspraak is, en het artikel als dusdanig wordt geformuleerd zodat er geen onduidelijkheden meer bestaan.

Dit is de enige mogelijke optie, gezien de vigerende Europese regelgeving en rechtspraak ter zake.

3.1.3. Betere benadering van de doelgroep van het decreet

a) Nuloptie

De bestaande situatie blijft behouden.

b) Alternatieven voor regelgeving

Er kan worden geopteerd om de kadastraal-inkomentest in zijn geheel af te schaffen, zodat de onroerende goederen bij niemand in rekening worden gebracht bij het berekenen van een eventuele studiefinanciering.

c) Regelgeving

Artikel 28 kan in die zin worden gewijzigd zodat die inkomens die geheel of gedeeltelijk bestaan uit leefloon, of voor een groot stuk bestaan uit alimentatiegelden, vervangingsinkomsten, of inkomensvervangende tegemoetkomingen aan gehandicapten (die toch de laagste inkomens uit de samenleving omvatten), niet worden onderworpen aan de kadastraal inkomentest.

3.1.4. Correcties van “fouten” en vergetelheden**a) Nuloptie**

De bestaande situatie wordt niet gewijzigd.

b) Alternatieven voor regelgeving

De nieuwe toepassing van de wetgeving kan worden verduidelijkt in de brochure over de studiefinanciering in het hoger onderwijs of in “de nieuwsbrief studiefinanciering” die wordt bezorgd aan alle studentenvoorzieningen van de hoger onderwijsinstellingen, die de studenten kunnen bijstaan bij het invullen van de aanvraagformulieren.

c) Regelgeving

Het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt gewijzigd zodat alle hierboven vermelde wijzigingen worden opgenomen.

3.2. Studentenvoorzieningen**3.2.1 Algemene bevoegdheid****a) Nuloptie**

De bestaande situatie blijft behouden.

b) Alternatieven voor regelgeving

Enkel in de beheersovereenkomst wordt geëxpliciteerd dat voor studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht een uitzondering wordt gemaakt voor de selectieve voorzieningen.

c) Regelgeving

Het decreet wordt gewijzigd waarbij met betrekking tot studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht, een uitzondering gemaakt wordt voor selectieve voorzieningen.

3.2.2. Definiëring van de werkvelden

a) Nuloptie

De studentenvoorzieningen zijn met betrekking tot de werkvelden 3°, 6°, 8°, 9° en 13° gehouden aan de letter van de wet en kunnen enkel actief zijn op de werkvelden die decretaal bepaald zijn.

b) Alternatieven voor regelgeving

Door geen limitatieve opsomming meer te geven van de werkvelden, waarbij uitgegaan wordt van een algemene definitie, kan men de studentenvoorzieningen de vrijheid laten op te treden op alle terreinen waarvan zij oordelen dat zij bijdragen tot de democratisering van het onderwijs en tot de optimalisering van de randvoorwaarden.

c) Regelgeving

Het decreet wordt gewijzigd waarbij alle hierboven vermelde tekortkomingen inzake beschrijving van de werkvelden worden opgevangen.

Rekening houdend met het feit dat artikel 59, §2 een limitatieve opsomming is, wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om, indien nodig, de werkvelden uit te breiden.

3.2.3. Personeel toepassingsgebied

a) Nuloptie

De bestaande situatie blijft ongewijzigd.

b) Regelgeving

Het decreet wordt gewijzigd zodat universele voorzieningen ook toegankelijk zijn voor DGOS-studenten, en dat ook de buitenlandse studenten die beantwoorden aan de nationaliteitsvoorwaarden van artikel 12 van het decreet van 30 april 2004, kunnen genieten van selectieve voorzieningen. Verder wordt bepaald dat een diplomacontract vereist is om in aanmerking te komen voor selectieve voorzieningen en dat de Vlaamse Regering bij besluit de doelgroepen voor selectieve voorzieningen kan uitbreiden.

Een derde optie is niet mogelijk, gelet op de dwingende Europese wetgeving en rechtspraak.

3.2.4. Aanpassing van de beheersovereenkomst aan de realiteit

a) Nuloptie

De bestaande situatie blijft behouden.

b) Alternatieven voor regelgeving

Een informatiecampagne kan gevoerd worden om de inhoud van het beleidsplan te sturen.

c) Regelgeving

Het decreet wordt aangepast met betrekking tot de datum waarop de beheersovereenkomst afgesloten moet zijn. Het decreet van 30 april 2004 stelt 1 juli 2005 als uiterste datum voor het afsluiten van de beheersovereenkomst. Aangezien de beheersovereenkomst zijn rechtsgrondslag vindt in het decreet van 30 april 2004, en de wijzigingen aan dit decreet op 1 juli 2005 nog niet (lang) zullen zijn goedgekeurd, wordt deze datum gebracht op 15 november 2005. Op die manier zullen de beheersovereenkomsten die op die datum zijn gesloten met de diverse instellingen/studentenvoorzieningen en de betrokken regelgeving met elkaar in

overeenstemming zijn. Er dient dan ook zo snel mogelijk duidelijkheid te bestaan over het voorstel met betrekking tot het verdagen van de datum voor het afsluiten van de beheersovereenkomsten.

Voorts wordt bepaald dat de beheersovereenkomst een overzicht geeft van de werkvelden, zoals bepaald in artikel 59 van het decreet van 30 april 2004, en van de doelgroepen, zoals bepaald in artikel 61 van hetzelfde decreet, van de strategische en operationele doelstellingen en de bijhorende resultaatindicatoren en dat deze beheersovereenkomst beleidsmatig ondersteund wordt door een vijfjarig beleidsplan, een begroting en, indien van toepassing, een meerjarenbegroting. Ten slotte wordt het decreet gewijzigd zodat het beleidsplan ook de samenwerking en de eigen inbreng van de studentenvoorziening in het overlegplatform weergeeft, evenals een overzicht van de samenwerkingsakkoorden. Het geheel van deze maatregelen komt tegemoet aan de rechtszekerheid en maakt mogelijk dat de verschillende documenten op elkaar afgestemd worden. Bovendien stellen deze aanpassingen de studentenvoorzieningen in staat om een volwaardig beleidsplan op te stellen.

3.2.5. Inwerkingtreding

a) Nuloptie

De regelgeving voor studentenvoorzieningen blijft voor het jaar 2004 ongewijzigd.

b) Regelgeving

De voorstellen tot wijziging van het decreet met betrekking tot de definiëring van de werkvelden en het personele toepassingsgebied krijgen retroactief uitwerking zodat deze ook al in het jaar 2004 uitwerking krijgen. Hierdoor wordt het rechtvacuüm waarin studentenvoorzieningen dreigen terecht te komen, opgevangen.

4. VOOR- EN NADELEN VAN ELKE OPTIE

4.1. OMSCHRIJVING VAN DE DOELGROEPEN

De wijzigingen aan het decreet van 30 april 2004 hebben vooral gevolgen voor de minvermogende studenten in het hoger onderwijs en voor de studentenvoorzieningen van de hoger onderwijsinstellingen.

4.2. VOORDELEN VAN ELKE OPTIE

4.2.1. Studiefinanciering

4.2.1.1. Wijzigingen omwille van de veranderingen in het hoger onderwijslandschap

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen aan het behouden van een onduidelijke situatie.

b) Bij de alternatieven

Er wordt duidelijkheid gecreëerd omtrent het in aanmerking komen van welbepaalde opleidingen voor studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

c) Bij nieuwe regelgeving

Door het wijzigen van de definitie van ‘academiejaar’ in artikel 6, 1° van het decreet van 30 april 2004, en door het opnemen van de bi- en multidiplomerings in artikel 11, §1, tweede lid van hetzelfde decreet, worden specifieke opleidingen opgenomen binnen het toepassingsgebied van het decreet.

Door de mogelijkheid in te voeren dat studiepunten voor gewijzigde curricula kunnen worden aangerekend op het jokerkrediet, moet de student niet zelf financieel instaan voor dergelijke studiepunten, maar wordt tegelijkertijd geen afbreuk gemaakt aan het principe van studievoortgang, waardoor een aantal misbruiken worden tegengegaan.

4.2.1.2. Aanpassing van de wetgeving aan de EU-wetgeving –en rechtspraak

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen aan het behoud van de huidige situatie.

b) Bij nieuwe regelgeving

De regelgeving komt in overeenstemming met de wetgeving en rechtspraak van de Europese Unie.

4.2.1.3. Betere benadering van de doelgroep van het decreet

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen aan het behouden van de huidige situatie, behoudens het feit dat deze wijziging een kleine meerkost kan betekenen voor de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, door het feit dat sommige studenten die in de huidige regeling zouden worden afgewezen voor een studiefinanciering, na wijziging wel in aanmerking zouden komen.

b) Bij de alternatieven

Het afschaffen van de kadastraal-inkomentest zou een administratieve vereenvoudiging teweeg brengen.

c) Bij nieuwe regelgeving

Een categorie van studenten die behoort tot de kern van de doelgroep van studiefinanciering, zouden door wijziging van artikel 28 toch in aanmerking komen voor studiefinanciering.

Uit de bijlage blijkt dat een wijziging een stijging van 29 rechthebbenden betekent die behoren tot de doelgroep van deze regelgeving, maar die zonder decreetswijziging niet in aanmerking zouden komen voor studiefinanciering (cf. categorieën "zonder beroep", "werklozenvergoeding", "mutualiteit" en "bestaansminimum", met resp. 5, 14, 9 en 1 rechthebbenden).

4.2.1.4. Correcties van ‘fouten’ en vergetelheden

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen aan het behoud van de huidige situatie.

b) Bij de alternatieven

Er komt duidelijkheid omtrent sommige inconsistenties.

c) Bij nieuwe regelgeving

Door de rechtzetting van deze kleine foutjes en vergetelheden creëert men rechtszekerheid en duidelijkheid voor de student.

4.2.2 Studentenvoorzieningen

4.2.2.1. Algemene bevoegdheid

a) Bij de nulloptie

Er zijn geen voordelen verbonden aan het feit dat de studentenvoorzieningen op het gebied van studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht, geen selectieve voorzieningen kunnen organiseren. Selectieve voorzieningen zijn immers net bedoeld om een bijdrage te leveren tot de democratisering van het onderwijs.

b) Bij de alternatieven

Het louter opnemen van de uitzondering voor de selectieve voorzieningen in de beheersovereenkomsten, maakt het mogelijk dat geen wetgevend ingrijpen is vereist.

c) Bij nieuwe regelgeving

De aanpassing van het decreet voorziet dat de studentenvoorzieningen selectieve voorzieningen kunnen blijven aanbieden aan studenten op het gebied van studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht. Aangezien uitgerekend deze selectieve voorzieningen een grote bijdrage leveren aan de democratisering van het hoger onderwijs, omdat ze zich richten tot studenten die omwille van diverse redenen met een structurele achterstand te kampen hebben, is het te bepleiten deze maatregel door te voeren.

4.2.2.2. Definiëring van de werkvelden

a) Bij de nulloptie

Op het vlak van de definiëring van werkvelden 3°, 6°, 8°, 9° en 11°, biedt de nulloptie geen voordelen. Wat betreft de limitatieve opsomming van de werkvelden, heeft dit als voordeel dat de studentenvoorzieningen gebonden kunnen worden aan een door het decreet omschreven kader. Dit voordeel is evenwel beperkt aangezien de doelstelling van de studentenvoorziening de democratisering van het hoger onderwijs, evenals de verbetering van de randvoorwaarden beoogt. Hierbij dient ingespeeld op de reële noden bij de studentenpopulatie, zodat toekomstgericht een uitbreiding van de werkvelden tot de mogelijkheden behoort.

b) Bij de alternatieven

Deze mogelijkheid creëert een grote flexibiliteit, waarbij bij wijziging van de maatschappelijke context, geen wijziging van decreet of besluit noodzakelijk is om bepaalde werkvelden toe te voegen of af te schaffen.

c) Bij nieuwe regelgeving

Door de nieuwe regelgeving in te voeren, kan het decreet uitgevoerd worden in overeenstemming met de doelstellingen die de wetgever daarbij voor ogen had. Tegelijk wordt de flexibiliteit en de continuïteit van de werking van de studentenvoorzieningen gegarandeerd.

Zo is het wenselijk een nieuw werkveld steun inzake studentenmobiliteit in te voeren, gelet op de inspanningen die binnen de Vlaamse Regering gebeuren om openbaar vervoer te promoten

en de gunstige voorwaarden die door studentenvoorzieningen bedongen kunnen worden, evenals het feit dat de studenten de bestaande initiatieven als zeer zinvol ervaren, en het feit dat het verlenen van steunmaatregelen inzake mobiliteit reeds vigerende praktijk is.

Verder heeft regelgevend ingrijpen als voordeel dat het de studentenvoorzieningen de keuzevrijheid laat bij het bepalen van aandachtspunten voor sociale diensten, zodat zij hun flexibiliteit daarbij kunnen behouden door in te spelen op de noden van de studenten.

Voorts kan door regelgevend ingrijpen het aparte werkveld juridische diensten geschrapt worden, omdat deze telkens ingevoegd kunnen worden bij het werkveld in het kader waarvan het juridische advies verleend wordt. Het aanbieden van juridische diensten is immers zodanig verweven met andere werkvelden (advies studentenhuysvesting en –mobiliteit, sociale diensten, ...), dat het niet relevant is dit als een apart werkveld op te nemen. Op deze manier wordt het risico van ‘dubbel boeken’ ontlopen, en blijft de transparantie van het jaarverslag gevrijwaard.

De expliciete bepaling dat er naast diensten ook specifieke acties voor buitenlandse studenten ondernomen kunnen worden, biedt dan weer als voordeel dat enerzijds duidelijkheid en anderzijds de rechtszekerheid gegarandeerd wordt.

Eenzelfde voordeel wordt bekomen door in de regelgeving in te voeren dat het ondersteuning van studentenorganisaties betreft die actief zijn op academisch, sociaal, sportief en/of cultureel gebied.

Ten slotte biedt een nieuwe regelgeving die bepaalt dat de werkvelden uitgebreid kunnen worden bij besluit van de Vlaamse Regering, garanties voor de flexibiliteit en een beter inspelen op de reële noden bij de studentenpopulatie.

4.2.2.3. Personeel toepassingsgebied

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen verbonden aan de nuloptie.

b) Bij nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving heeft verschillende voordelen tot gevolg. Ten eerste stelt ze universele voorzieningen open voor alle DGOS-studenten. Hiermee wordt een anomalie opgeheven, waarbij DGOS-studenten wel van de selectieve voorzieningen kunnen genieten, zonder een beroep te kunnen doen op de universele voorzieningen. Bovendien beantwoordt deze regelgeving inzake de toegang tot selectieve voorzieningen aan de vereisten van de wetgeving en de rechtspraak van de Europese Unie. Tegelijk worden buitenlandse studenten in het luik studiefinanciering en studentenvoorzieningen van het decreet van 30 april 2004 op dezelfde transparante wijze behandeld, doordat dezelfde nationaliteitsvoorwaarden gehanteerd worden. Ten slotte blijft het systeem van selectieve voorzieningen betaalbaar door te bepalen dat enkel studenten die ingeschreven zijn met een diplomacontract in aanmerking genomen worden, en biedt de nieuwe regelgeving, die bepaalt dat de doelgroepen voor selectieve voorzieningen uitgebreid kunnen worden bij besluit van de Vlaamse Regering, garanties voor de flexibiliteit. Zo wordt administratieve planlast vermeden, doordat niet telkens het decreet

moet worden gewijzigd en een nieuwe beheersovereenkomst moet worden gesloten, waardoor sneller kan ingespeeld worden op nieuwe maatschappelijke noden.

4.2.2.4. Aanpassing van de beheersovereenkomst aan de realiteit

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen verbonden aan het behoud van de huidige situatie.

b) Bij de alternatieven

Voordeel van een informatiecampagne is dat er geen decreetswijziging moet worden doorgevoerd.

c) Bij nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving zorgt er voor dat het beleidsplan afgestemd kan worden op de begroting. Het beleidsplan en de begroting kunnen immers samen worden ingediend in de maand november, zodat deze twee documenten op elkaar afgestemd kunnen worden. Bovendien is gebleken dat de termijn voor het opstellen van het beleidsplan erg kort is; teneinde de betrokken studentenvoorzieningen en instellingen in staat te stellen een degelijk beleidsplan op te stellen, is verdaging van de datum van ondertekening van de beheersovereenkomst wenselijk.

De nieuwe regelgeving heeft eveneens een grotere logica inzake organisatie en procedure tot gevolg, waarbij:

- de beheersovereenkomst de algemene overeenkomst betreft met de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot de opdrachten en de doelgroepen van de studentenvoorzieningen;
- het beleidsplan de concretere invulling bevat van de activiteiten en de specificiteit van de doelgroepen (decretaal is tevens voorzien dat hieraan aanpassingen kunnen worden aangebracht);
- de rapportageverplichting plaatsvindt op basis van het jaarverslag en een financieel verslag.

Bovendien worden door de duur van het beleidsplan eveneens op vijf jaar te brengen, de drie belangrijkste documenten die de werking van de studentenvoorzieningen regelen – beheersovereenkomst, meerjarenbegroting en beleidsplan – op elkaar afgestemd. Wanneer de regelgeving bovendien bepaalt dat de meerjarenbegroting enkel ingediend moet worden indien dit van toepassing is, wordt de uitvoerbaarheid van het decreet en de rechtszekerheid verzekerd. Zolang het uitvoeringsbesluit betreffende het opstellen van de meerjarenbegroting van de universiteiten niet tot stand gekomen is, kan deze begroting immers niet worden gevraagd.

Ten slotte wint het beleidsplan aan meerwaarde doordat ook de samenwerking en de eigen inbreng van de studentenvoorziening in het overlegplatform, zoals bepaald in artikel 75 van het decreet van 30 april 2004, weergegeven wordt, evenals een overzicht van de samenwerkingsakkoorden. Samenwerking, met inbegrip van het onderling openstellen van mekaars voorzieningen is immers een belangrijke component van een beleidsplan: niet alleen zorgt samenwerking voor schaalvoordelen, maar tevens bevordert dit de verdere democratisering van het hoger onderwijs. Het opnemen van de samenwerking en de eigen inbreng van de studentenvoorziening in het overlegplatform betekent een meerwaarde, omdat

‘best practices’ kunnen worden uitgewisseld en impulsen kunnen gegeven worden om het beleid van de overheid bij te sturen.

4.2.2.5. Inwerkingtreding

a) Bij de nuloptie

Er zijn geen voordelen verbonden aan het behouden van de huidige situatie.

b) Bij nieuwe regelgeving

Enkele zeer zinvolle initiatieven van studentenvoorzieningen, die zonder retroactieve inwerkingtreding geen decretale basis zouden hebben, kunnen toch betoelaagd worden. Op deze manier kunnen studentenvoorzieningen hun goede werking voortzetten, zonder hier voor gesanctioneerd te worden.

4.3. NADELEN PER OPTIE

4.3.1 Studiefinanciering

4.3.1.1. Wijzigingen omwille van de veranderingen in het hoger onderwijslandschap

a) Bij de nuloptie

Indien de huidige situatie blijft behouden, blijft de situatie van rechtsonzekerheid bestaan voor bepaalde opleidingen.

Bovendien zal in het geval van gewijzigde curricula de student zelf financieel moeten instaan voor dergelijke opleidingsonderdelen.

b) Bij de alternatieven

Door informatie via allerhande kanalen kan men onduidelijkheid wegnemen, maar men komt in een situatie terecht dat het decreet niet duidelijk zegt hoe men in dergelijke gevallen moet optreden. Er is als het ware geen wettelijke basis voor het optreden van de overheid.

Een casuïstische benadering van ‘probleemdossiers’ dient door de overheid ten allen prijzen worden vermeden. De overheid dient algemeen geldende voorwaarden te stellen. Het ligt in de bevoegdheid van de studentenvoorzieningen om de situatie van die studenten die niet voldoen aan de algemene voorwaarden voor een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, geval per geval te herbekijken.

c) Bij nieuwe regelgeving

Er zijn geen nadelen aan het wijzigen van de bestaande regelgeving.

4.3.1.2. Aanpassing van de wetgeving aan de EU-wetgeving –en rechtspraak

a) Bij de nuloptie

Indien de huidige situatie onveranderd blijft, riskeert België een veroordeling door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. Bovendien kan een arrest van het Hof van Justitie een dwangsom bevatten, die door de staat kan verhaald worden op Vlaanderen (Bijzondere Wet betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten, B.S., 8 mei 1993, 10599). Hoewel aan deze bijzondere wet nog geen uitvoering

werd gegeven, moet door de Vlaamse Gemeenschap hier toch rekening mee worden gehouden.

b) Bij nieuwe regelgeving

Er zijn geen nadelen verbonden aan het in overeenstemming brengen van de Vlaamse regeling met betrekking tot studiefinanciering met de Europese regelgeving, behoudens het feit dat dit een meerkost kan betekenen voor de Vlaamse begroting (cf. punt 6).

4.3.1.3. Betere benadering van de doelgroep van het decreet

a) Bij de nuloptie

Indien de bestaande toestand blijft behouden, gebeurt het soms dat een rechthebbende met een lager inkomen niet in aanmerking komt voor een studiefinanciering, daar waar een rechthebbende met een relatief hoger inkomen in vergelijkbare omstandigheden wel in aanmerking wordt genomen. Die laagste inkomens bestaan vooral uit leeflonen en vervangingsinkomsten, een sociale economische groep die zeker behoort tot de doelgroep van studiefinanciering.

b) Bij de alternatieven

Door het schrappen van de kadastraal inkomen-test, wordt het kadastraal inkomen niet meer gewogen als vermogensindicator, waardoor men via fiscaal intelligente technieken op basis van een ‘fictief’ laag inkomen in aanmerking kan komen voor studiefinanciering, zelfs indien de betrokkene beschikt over een aanzienlijk onroerend vermogen.

c) Bij nieuwe regelgeving

Indien die inkomens die geheel of gedeeltelijk bestaan uit leefloon, uit alimentatiegelden, vervangingsinkomsten of inkomensvervangende tegemoetkomingen aan gehandicapten niet worden onderworpen aan de kadastraal inkomentest, dan vatten we een groep van studenten die het financieel in onze samenleving het zwaarst hebben. Deze groep zal bijgevolg toch in aanmerking komen voor een studiefinanciering, zelfs al beschikken zij, bijvoorbeeld door vererving, over een onroerend goed dat noch als eigen hoofdverblijfplaats, noch voor eigen beroepsdoeleinden worden gebruikt.

4.3.1.4. Correcties van ‘fouten’ en vergetelheden

a) Bij de nuloptie

Indien de bestaande toestand blijft behouden, blijft er onduidelijkheid over de vigerende regelgeving.

b) Bij de alternatieven

Informatieverstrekking aan de student en de studentenvoorzieningen kan bepaalde onduidelijkheden wegwerken bij de ontvangers van de informatie, maar dit neemt niet weg dat bepaalde fouten in de wetgevende teksten blijven staan. Dit creëert rechtsonzekerheid.

4.3.4.3. Bij nieuwe regelgeving

Er zijn geen nadelen verbonden aan het rechtzetten van enkele foutjes uit de wetgeving.

4.3.2. Studentenvoorzieningen

4.3.2.1. Algemene bevoegdheid

a) Bij de nulloptie

Studentenvoorzieningen kunnen niet langer selectieve voorzieningen aanbieden op het terrein van studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht.

b) Bij de alternatieven

Door het louter opnemen van de uitzondering voor de selectieve voorzieningen in de beheersovereenkomsten en niet in het decreet, wordt de hiërarchie van de normen geschonden en bestaat er geen decretale basis voor toepassing van de uitzondering.

c) Bij nieuwe regelgeving

Voorzichtigheid is geboden wanneer studentenvoorzieningen toegelaten worden om via selectieve voorzieningen initiatieven te ontwikkelen op het gebied van studiegebonden materies die deel uitmaken van de primaire onderwijsopdracht. De memorie van toelichting moet duidelijk maken waar de grens ligt. Het beginsel moet immers blijven dat sociale gelden niet aangewend mogen worden voor onderwijsopdrachten.

4.3.2.2. Definiëring van de werkvelden

a) Bij de nulloptie

Indien de huidige situatie behouden blijft, wordt de continuïteit, de flexibiliteit, de transparantie en de rechtszekerheid voor de studentenvoorzieningen belemmerd.

b) Bij de alternatieven

Door geen limitatieve opsomming te geven van de werkvelden, laat men alle vrijheid toe en creëert men voor de studentenvoorzieningen rechtsonzekerheid. Hierdoor kan de overheid de reële noden moeilijk inschatten en eventueel richting geven. Evenmin is het makkelijk de werking van de verschillende studentenvoorzieningen te vergelijken door een gebrek aan eenduidige rapportage.

c) Bij nieuwe regelgeving

Er zijn geen nadelen verbonden aan het wijzigen van de bestaande regelgeving.

4.3.2.3. Personeel toepassingsgebied

a) Bij de nulloptie

Wanneer bepaalde DGOS-studenten geen toegang krijgen tot universele voorzieningen maar wel tot selectieve, leidt dit tot stigmatisering. Bovendien is de nulloptie nadelig voor de transparantie van het decreet: er worden verschillende nationaliteitsvoorwaarden gehanteerd voor het luik studiefinanciering en het luik studentenvoorzieningen. Een ander nadeel bestaat er in dat studenten zich met een examencontract kunnen inschrijven voor één vak, louter en alleen om gebruik te maken van de selectieve voorzieningen. Zo kan de betaalbaarheid van

de studentenvoorzieningen in het gedrang gebracht worden. Ten slotte kan de studentenvoorziening onvoldoende snel inspelen op nieuwe maatschappelijke noden.

b) Bij nieuwe regelgeving

Er zijn geen nadelen verbonden aan het wijzigen van de bestaande regelgeving.

4.3.2.4. Aanpassing van de beheersovereenkomst aan de realiteit

a) Bij de nulloptie

Indien het decreet uitgevoerd wordt zonder het decreet te wijzigen, wordt een kans gemist om een duidelijke meerwaarde te realiseren met de beheersovereenkomst en het beleidsplan. Het is belangrijk dat het beleidsplan kan worden afgestemd op de begroting en dat de component samenwerking mee opgenomen is.

b) Bij de alternatieven

De inhoud van de beheersovereenkomst ligt decretaal vast en kan dus niet gewijzigd worden, noch kan men de uiterste datum voor het afsluiten van de beheersovereenkomsten verdagen. Indien hieraan niet wordt voldaan, kan de overheid sanctionerend optreden.

c) Bij nieuwe regelgeving

Er zijn geen nadelen verbonden aan het wijzigen van de bestaande situatie.

4.3.2.5. Inwerkingtreding

a) Bij de nulloptie

De studentenvoorzieningen dreigen financieel gesanctioneerd te worden omdat een aantal initiatieven die ze ontwikkelden, geen decretale basis hebben gekregen.

b) Bij nieuwe regelgeving

Aangezien het een retroactieve verruiming van bevoegdheden van de studentenvoorzieningen betreft, die bovendien een weerspiegeling is van de reeds voor het decreet van 30 april 2004 bestaande toestand en zodoende een rechtsvacuüm opvangt, zijn er geen nadelen verbonden aan een retroactieve inwerkingtredebepaling.

4.4. EFFECTEN VOOR ANDERE REGELGEVING

Er zijn geen effecten voor andere regelgeving dan het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen, houden de voorgestelde wijzigingen rekening met de randwetgeving, met name het hogescholendecreet en het universiteitendecreet⁸, meer bepaald inzake de indiening van de begroting. Het hogescholendecreet en het universiteitendecreet bepalen immers dat de begroting ingediend moet worden in de maand november. De voorgestelde nieuwe regelgeving stemt de afsluitingsdatum van de beheersovereenkomst hier bijgevolg op af.

4.5. ANDERE EFFECTEN

---

⁸ Decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, B.S. 31 augustus 1994, 22064; Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, B.S. 4 juli 1994, 14907.

- Indirecte effecten

Er zijn geen indirecte effecten met betrekking tot het luik studiefinanciering. Met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen houden de voorgestelde wijzigingen rekening met de bestaande praktijken van de studentenvoorzieningen, zodat deze niet leiden tot extra kosten.

-Kindeffecten

Aangezien het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap betrekking heeft op studenten hoger onderwijs (en dus op enkele uitzonderingen na meerderjarigen betreft), is een analyse van de kindeffecten niet nodig.

-Brusseltoets

De voorgestelde wijzigingen met betrekking tot het luik studiefinanciering zijn, net als het decreet van 30 april 2004, van toepassing op de studiefinanciering van studenten (ongeacht of ze woonachtig zijn in de Vlaamse, dan wel Franstalige of Duitstalige Gemeenschap) die zijn ingeschreven aan een ambtshalve geregistreerde instelling van de Vlaamse Gemeenschap en bijgevolg ook voor die studenten die aan een ambtshalve geregistreerde instelling van de Vlaamse Gemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn ingeschreven.

De voorgestelde wijzigingen met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen zijn, net als het decreet van 30 april 2004, van toepassing op de studentenvoorzieningen van de ambtshalve geregistreerde instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, en bijgevolg ook voor de ambtshalve geregistreerde instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gevestigd.

-Effecten voor lokale besturen: personeel, werkingskosten, investeringen, ontvangsten

Noch inzake personeel, werkingskosten, investeringen of ontvangsten, zijn er effecten voor de lokale besturen.

-Effecten voor de Vlaamse Gemeenschap: personeelsbestand, personeelsbegroting, begrotings- en informaticabudgetten

Inzake studiefinanciering is er een beperkte budgettaire impact (cf. punt 6). Wat betreft het informaticabudget in het kader van studiefinanciering dient opgemerkt dat een e-government project loopt, waarin de voorgestelde wijzigingen mee verrekend kunnen worden.

Er zijn geen effecten voor het personeelsbestand en de personeelsbegroting met betrekking tot het luik studiefinanciering.

Noch inzake personeelsbestand, personeelsbegroting, begroting en informaticabudgetten, zijn er effecten voor de Vlaamse Gemeenschap met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen. Er wordt immers niet geraakt aan het financieringsmechanisme van de studentenvoorzieningen.

-Overige toetsen: armoede- en mobiliteitstoets

Met betrekking tot het luik studiefinanciering is er een positief effect inzake bestrijding van de armoede omdat:

- 1) meer minvermogende EU-onderdanen in aanmerking komen voor een studiefinanciering;
- 2) studenten waarvan het inkomen dat in aanmerking wordt genomen voor de berekening van de studiefinanciering, grotendeels bestaat uit leefloon, alimentatiegelden,

vervangingsinkomsten of inkomensvervangende tegemoetkomingen aan gehandicapten, worden niet langer onderworpen aan de kadastraal inkomentest.

De voorstellen van nieuwe regelgeving verbreden het toepassingsgebied van de studentenvoorzieningen. De werkvelden worden namelijk uitgebreid, net als het personele toepassingsgebied van de verschillende soorten voorzieningen voor studenten. Zo zal voortaan ook steun inzake studentenmobiliteit mogelijk zijn. De voorgestelde maatregelen betekenen een bredere ondersteuning van die studenten voor wie de kost van het studeren moeilijk te dragen valt.

-Europese toets

De voorstellen van nieuwe regelgeving breiden het toepassingsgebied met betrekking tot het luik studiefinanciering en het personele toepassingsgebied van de selectieve voorzieningen uit, zodat deze in overeenstemming zijn met Europese regelgeving en rechtspraak.

Er zijn geen effecten voor de overige toetsen.

5. UITWERKING, UITVOERING EN EVALUATIE

5.1. Juridisch technische uitwerking

De voor- en nadelen van de verschillende opties wijzen erop dat een decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 de meeste voordelen biedt, en geen nadelen inhoudt.

Juridisch technisch is hiervoor enkel een decreet tot wijziging van het decreet van 30 april nodig.

Aangezien dit de eerste maal zou zijn dat wordt overgegaan tot een wijziging van het decreet van 30 april 2004, lijkt een coördinatie op dit ogenblik overbodig. Bij het wijzigen van de artikelen in het decreet van 30 april 2004 wordt rekening gehouden met een zo groot mogelijke leesbaarheid van de artikelen.

5.2. Wijzigingen in de taakhoud op het onderwijsveld

Met betrekking tot het luik studiefinanciering zijn er geen wijzigingen in de taakhoud op het onderwijsveld.

Wat betreft het luik studentenvoorzieningen krijgen de studentenvoorzieningen, via een uitbreiding van de werkvelden en de doelgroepen, ruimere mogelijkheden om de randvoorwaarden van de studieomgeving en de toegang tot hogere studies te optimaliseren.

5.3. Wijzigingen inzake administratieve lasten op het onderwijsveld

I. Studiefinanciering

Artikel 1

Geen administratieve lastenverhoging.

Artikel 2

Academiejaar: geen administratieve lastenverhoging; de instellingen delen de gegevens van de inschrijving mee via DTO of via het inschrijvingsbewijs/diplomacontract. Deze gegevens

moeten nu ook reeds worden overgemaakt aan de afdeling Studietoelagen conform het decreet van 30 april 2004. Ontbreekt deze informatie, dan vraagt de dossierbehandelaar van de afdeling Studietoelagen de gegevens op.

Artikel 3

Kadastraal inkomentest: dit betreft louter een aanpassing van de definitie en heeft geen administratieve lastenverhoging tot gevolg.

Artikel 4

Geen administratieve lastenverhoging.

Artikel 5

Geen administratieve lastenverhoging; de instellingen delen de gegevens van de inschrijving mee via DTO of via het inschrijvingsbewijs/diplomacontract. Deze gegevens moeten nu ook reeds worden overgemaakt aan de afdeling Studietoelagen conform het decreet van 30 april 2004. Ontbreekt deze informatie, dan vraagt de dossierbehandelaar van de afdeling Studietoelagen de gegevens op.

Artikel 6

Nationaliteitsvoorwaarden.

De uitbreiding van de doelgroepen beoogt aanpassing van de regelgeving met betrekking tot studiefinanciering aan de wetgeving en rechtspraak op Europees niveau. Uiteraard zullen de betrokkenen van de nieuwe categorieën dienen aan te tonen dat ze aan de voorwaarden voldoen.

Wat betreft *kinderen van EER-onderdanen die in België werken of gewerkt hebben* (nieuw artikel 12, 1°), is er een administratieve lastenverhoging. Daar waar zij vroeger enkel dienden aan te tonen dat zij in België werken of gewerkt hebben, zullen zij voortaan moeten aantonen dat ze gedurende 12 maanden gedurende minstens 32 uur hebben gewerkt om te voldoen aan de nationaliteitsvoorwaarden. Hiervoor dienen zij attesten van hun werkgevers te verzamelen. We gaan er van uit dat de meeste burgers gedurende één kalenderjaar niet zo vaak van werkgever wisselen (het gaat hier immers niet om de student in kwestie zelf, maar om zijn ouder). Laat ons stellen dat men gemiddeld 1,2 attesten nodig heeft, waarvoor men zijn werkgever dient te contacteren. Aangezien betrokkene volgens de oude wetgeving met één attest kon aantonen dat hij aan de nationaliteitsvoorwaarde voldeed (aangezien het louter feit van ooit in België te hebben gewerkt, zonder minimumvoorwaarden, reeds volstond), zal de bijkomende administratieve last 0,2 attesten bedragen.

We schatten dat er zo'n 250 kinderen van EER-onderdanen die in België werken of gewerkt hebben zijn die ook daadwerkelijk een studiefinanciering aanvragen. Immers, bij de berekening van de financiële implicaties van het ontwerpdecreet werd ervan uitgegaan dat 10 % van het totaal aantal EER-studenten in aanmerking zouden kunnen komen voor studiefinanciering. Dit komt neer op ongeveer 300 studenten die voor het eerst in aanmerking komen voor studiefinanciering volgens de gewijzigde regelgeving. Aangezien het % van toekenning van studiefinanciering 72 % bedroeg in academiejaar 03-04, kunnen we hieruit berekenen dat 416 nieuwe studenten een aanvraag zullen indienen. Dit aantal bevat de studenten die vallen onder het nieuw artikel 12, 2° en 3°. Er zijn geen exacte gegevens beschikbaar over hoeveel studenten hiervan zullen behoren tot de categorie van economisch actieve studenten (artikel 12, 2°) en hoeveel studenten hiervan zullen behoren tot de categorie van niet-economisch actieve studenten (artikel 12, 3°). We schatten dat 60 % ervan zal

behoren tot de economisch actieve studenten, wat neer komt op 250 studenten; de overige 40 % zal behoren tot de niet-economisch actieve studenten, wat neer komt op 166 studenten. Voor het aantal kinderen van EER-onderdanen die in België werken of gewerkt hebben (artikel 12, 1°) gaan we ervan uit dat het aantal aanvragen evenveel bedraagt als voor het aantal economisch actieve studenten, met name 250 aanvragen.

Voor de studenten/ouders zelf brengen we het gemiddelde uurloon van de burger in rekening (16,20 euro), voor de werkgever het gemiddelde uurloon van een bediende (28 euro).

Aangezien de student voor de aanvraag van de studiefinanciering ruim de tijd heeft, gaan we ervan uit dat hij de attesten niet persoonlijk bij de ex-werkgever gaat halen, maar de vraag per post laat toekomen. Dit betekent 15 minuten voor het schrijven van een brief en respectievelijk 5 en 2 minuten standaardtijd voor het versturen ervan en het ontvangen van het antwoord. Voor studenten die nog in dienst zijn bij de werkgever brengen we voor deze oefening evenveel tijd in rekening.

De ex-werkgever zelf ontvangt de brief (2'), verzamelt de nodige informatie (20'), stelt het attest op (5'), print het af (1') en stuurt het terug naar de werknemer (5'). Ook hier nemen we dezelfde tijd als de student nog in de zaak werkt en er dus geen attest opgestuurd moet worden. We gaan ervan uit dat het doorspelen van het attest dan toch ook tijd in beslag neemt.

Dit brengt ons tot de volgende kostenberekening:

- Kostprijs aanvraag attest door de burger: $0,2 \text{ attesten/aanvrager} \times 250 \text{ aanvragers} \times 22' / \text{attest} \times 16,20 \text{ euro/uur} = 296,99 \text{ euro} (5,94 \text{ euro/attest}) + 250 \text{ aanvragers} \times 0,2 \text{ postzegel} (0,44 \text{ euro}) = 296,99 \text{ euro} + 22 \text{ euro} = 318,99 \text{ euro}.$
- Kostprijs opstellen attest door werkgever:
 $0,2 \text{ attesten/aanvrager} \times 250 \text{ aanvragers} \times 33' / \text{attest} \times 28 \text{ euro/uur} = 770 \text{ euro} (15,40 \text{ euro/attest}) + 250 \text{ aanvragers} \times 0,2 \text{ postzegel} (0,44 \text{ euro}) = 770 \text{ euro} + 22 \text{ euro} = 792 \text{ euro}.$

TOTALE ADMINISTRATIEVE LAST voor alle attesten: 1110,99 euro

Dezelfde eis wordt gesteld aan de nieuwe categorie van *EU-onderdanen* (nieuw artikel 12, 2°) die voortaan ook in aanmerking komt voor een studiefinanciering. Aangezien het hier studenten betreft, kan men veronderstellen dat deze categorie iets vaker van werkgever verandert dan de generatie van hun ouders. We veronderstellen dat deze categorie gedurende een kalenderjaar gemiddeld 1,5 werkgevers heeft. Dit betreft een nieuwe categorie van studenten die in aanmerking komt voor een studiefinanciering, waardoor het gaat om een totaal nieuwe administratieve last. We gaan ervan uit dat er per jaar zo'n 250 studenten die in deze categorie thuishoren een aanvraag tot studiefinanciering indienen (cf supra). Dit brengt ons tot het volgende resultaat:

Kostprijs aanvraag attest door de burger:

$1,5 \text{ attesten/aanvrager} \times 250 \text{ aanvragers} \times 22' / \text{attest} \times 16,20 \text{ euro/uur} = 2227,5 \text{ euro}$

$+ 250 \text{ aanvragers} \times 1,5 \text{ postzegels} (0,44 \text{ euro}) = 165 \text{ euro}$

Totaal kostprijs aanvraag attest door de burger: 2392,5 euro

Kostprijs opstellen attest door werkgever:

$1,5 \text{ attesten/aanvrager} \times 250 \text{ aanvragers} \times 33' / \text{attest} \times 28 \text{ euro/uur} = 5775 \text{ euro}$

$+ 250 \text{ aanvragers} \times 1,5 \text{ postzegels} (0,44 \text{ euro}) = 165 \text{ euro}$

Totaal kostprijs opstellen attest door werkgever: 5940 euro

TOTALE ADMINISTRATIEVE LAST VOOR ALLE ATTESTEN: 8332,5 euro

Wat betreft de nieuwe categorie *EU-onderdanen die sinds vijf jaar in België verblijven* (nieuw artikel 12, 3°) is er geen administratieve lastenverhoging: de dossierbehandelaar kan zelf in het rijksregister nagaan hoe lang de betrokkene in België verblijft.

Er is een lastenverlaging voor *kandidaat-vluchtelingen* van wie de asielaanvraag ontvankelijk werd verklaard (nieuw artikel 12, 5°). Daar waar deze categorie studenten vroeger zelf via allerlei attesten en documenten diende aan te tonen dat ze aan deze voorwaarde voldeden, wordt dit voortaan door de dossierbehandelaar van de afdeling Studietoelagen zelf nagevraagd via een toegang tot een databank bij de Dienst Vreemdelingenzaken. Betrokkenen dienden in het verleden drie attesten te bezorgen aan de afdeling Studietoelagen: de bijlage 25 of 26, die hen wordt afgeleverd bij de asielaanvraag, het attest van immatriculatie (die wordt afgeleverd door het gemeentebestuur aan personen die een beslissing omtrent ontvankelijkheid afwachten) en het attest van ontvankelijkheid van de Dienst Vreemdelingenzaken. Het uurtarief dat we in rekening brengen is 16,20 euro. Gegevens over het gemiddelde aantal aanvragers per jaar in deze categorie is niet beschikbaar. We stellen dat 1 op 200 aanvragers een kandidaat-vluchteling is; dit brengt ons op een gemiddelde van 250 aanvragers (0,5 % van 50.116 aanvragers).

- Tijdswinst bijlage 25/26: terug opzoeken document (5'), verplaatsing naar copytheek (30') kopiëren (1')
- Tijdswinst attest van immatriculatie: verplaatsing naar de gemeente (120')
- Tijdswinst attest Dienst Vreemdelingenzaken: verplaatsing naar de dienst vreemdelingenzaken (240')

Voor de drie attesten samen brengen we 5 minuten extra in rekening voor het samen ordenen van het dossier. Elke individuele aanvrager in deze categorie spaart dus 401 minuten:

401'/aanvrager x 16,20 euro/uur x 250 aanvragers = 27.067 euro

TOTALE LASTENVERMINDERING: 27.067 euro

De *slachtoffers van mensenhandel* (nieuw artikel 12, 6°) zullen via een attest van de gespecialiseerde onthaaldienst moeten aantonen dat ze aan de nationaliteitsvoorwaarde voldoen, gezien het feit dat men niet via bevraging van bijvoorbeeld het rijksregister kan weten of iemand slachtoffer is van mensenhandel.

We gaan ervan uit dat het opvragen van het attest voor de betrokken burger, die in het opvangcentrum verblijft, slechts zo'n 15 minuten duurt. Het tarief dat we voor deze aanvragers in rekening brengen is het standaardtarief voor burgers: 16,20 euro.

Voor het bepalen van het aantal aanvragers in deze categorie werd navraag gedaan bij de gespecialiseerde opvangcentra voor slachtoffers van mensenhandel in verband met hun ervaringen met slachtoffers in het voortgezet onderwijs. Daaruit blijkt dat de meerderjarige slachtoffers aansluiting vinden bij de maatschappij via inburgering. Meestal volgen zij cursussen NT2 en/of beroepsopleidingen van de VDAB. In de afgelopen jaren is er slechts sporadisch iemand geweest die na die taallessen nog ambities had om te studeren. Een aantal personen heeft (al dan niet met vrucht) de middenjury geprobeerd. Een enkeling kon de nodige diploma's voorleggen uit het herkomstland. In de afgelopen vijf jaar hebben slechts twee personen effectief hogere studies aangevat (1 keer hoger onderwijs buiten de universiteit, 1 keer universitair onderwijs). Het is niet duidelijk of deze nu nog studeren omdat de begeleiding wordt afgesloten op het ogenblik dat het slachtoffer een permanent verblijfsrecht bekommt. Voor deze oefening gaan we er echter van uit dat ze elk twee jaar gestudeerd hebben en dus twee keer het bedoelde attest aangevraagd hebben (tot het ogenblik dat ze hun permanente verblijfsvergunning hebben gekregen). Het gaat dan gemiddeld om twee attesten per jaar.

Kostprijs aanvraag attest

15'/aanvraag x 16,20 euro/uur x 2 aanvragen = 8,1 euro.

De opvangcentra zelf zijn geen overheidsinstellingen; de handelingen die zij verrichten geven bijgevolg aanleiding tot administratieve lasten. Voor het aanmaken en uitprinten van een attest rekenen we 10 minuten aan 28 euro/uur (gemiddeld uurtarief) = 4,6 euro (9,3 euro voor twee attesten); + 2 postzegels van 0,44 euro = 5,48 euro per attest (10,96 euro voor twee attesten).

TOTALE KOSTPRIJS ADMINSTRATIEVE LAST voor twee aanvragen per jaar = 19,06 euro.

Artikel 7

Bi – en multidiplomering: geen administratieve lastenverhoging; de instellingen delen de gegevens van de inschrijving mee via DTO of via het inschrijvingsbewijs/diplomacontract. Deze gegevens moeten nu ook reeds worden overgemaakt aan de afdeling Studietoelagen conform het decreet van 30 april 2004. Ontbreekt deze informatie, dan vraagt de dossierbehandelaar van de afdeling Studietoelagen de gegevens op.

Artikel 8

KI-test: geen administratieve lastenverhoging; de gegevens over KI vreemd gebruik en beroepsdoeleinden dienen nu ook reeds overgemaakt te worden conform het decreet van 30 april 2004. De dossierbehandelaar doet de controle op de niet-toepassing van de KI-test.

Artikel 9

Een studentenvoorziening kan beslissen dat artikel 43 (gesplitste betalingen) van het decreet van 30 april 2004 op haar niet van toepassing is. Dit betekent een lastenverhoging voor de studentenvoorzieningen die niet van de gesplitste betaling gebruik willen maken, daar zij de afdeling Studietoelagen hiervan op de hoogte zal moeten brengen. Voor het op de hoogte brengen van de afdeling Studietoelagen, brengen we de volgende handelingen in rekening: opstellen bericht (4'), opzoeken mailadres (3'), versturen mail (1'), afprinten mail (1'), opbergen afgeprinte mail (2').

We vermenigvuldigen de benodigde tijd met het uurtarief voor een administratieve kracht in het hoger onderwijs: 26,50 euro.

Er zijn 28 studentenvoorzieningen; tijdens academiejaar 2004-2005 maakten 23 studentenvoorzieningen actief gebruik van de mogelijkheid van gesplitste betalingen). De melding geldt gemiddeld voor de volgende vijf academiejaren. Met vijf instellingen die één keer op de vijf jaar een melding doen, komen we dus aan een gemiddelde van één melding per jaar. Dit is een maximale berekening, aangezien de vijf studentenvoorzieningen die momenteel geen gebruik maken van de gesplitste betalingen, niet allemaal voorschotten verstrekken aan studenten.

Kostprijs van de melding dat men geen gebruik maakt van de gesplitste betalingen:

10'/melding x 26,50 euro/uur x 1 melding = 4,42 euro

TOTAAL ADMINSTRATIEVE LAST = 4,42 euro.

Artikel 10

Herziening: geen administratieve lastenverhoging.

II. Studentenvoorzieningen

Artikel 11

Werkvelden: geen administratieve lastenverhoging; er is enkel een wijziging met betrekking tot de werkvelden waarop de studentenvoorzieningen kunnen actief zijn.

Artikel 12

Universele voorzieningen: geen administratieve lastenverhoging: er is enkel een uitbreiding van universele voorzieningen met de DGOS-studenten.

Artikel 13

Doelgroep selectieve voorzieningen:

Hier is er een kleine administratie lastenverhoging, aangezien de studenten dienen aan te tonen dat ze voldoen aan de nationaliteitsvoorwaarden van het decreet van 30 april 2004 (cf artikel 6).

Voor de samenstelling van de kostprijs verwijzen we naar artikel 6. Aangezien men om in aanmerking te komen voor studiefinanciering ook aan pedagogische en financiële voorwaarden dient te voldoen, en de werkvelden van de studentenvoorzieningen ruimer zijn dan het louter financieren van studies, zullen het niet (steeds) dezelfde studenten zijn die én een aanvraag indienen voor een studiefinanciering bij de afdeling Studietoelagen, én een beroep doen op een dienst van de studentenvoorziening. We kunnen totaal niet berekenen hoeveel studenten er voor dit artikel meer in aanmerking komen dan voor de toepassing van artikel 6. De bijkomende administratieve last kunnen we hiervoor niet berekenen.

Er is geen administratieve lastenverhoging met betrekking tot de nieuwe vereiste dat de student dient ingeschreven te zijn aan een ambtshalve geregistreerde instelling en met de instelling in kwestie een diplomacontract moet hebben gesloten. De studentenvoorzieningen zullen reeds beschikken over deze informatie.

Artikel 14

Wijziging aan artikel 63, §1:

De eerste beheersovereenkomst wordt gesloten uiterlijk 15 november 2005 in plaats van op 1 juli 2005. Dit impliceert een verlaging van de werkdruk voor de 28 studentenvoorzieningen/onderwijsinstellingen met wie de Vlaamse overheid een beheersovereenkomst sluit welke vergezeld dient te zijn van een beleidsplan, de raamovereenkomsten met de partners in de regio en een begroting (indien van toepassing tevens een meerjarenbegroting). Dit heeft echter geen vermindering, maar een status quo van de administratieve last tot gevolg.

Wijziging aan artikel 63, §2:

De beheersovereenkomsten die moeten worden gesloten tussen de 28 studentenvoorzieningen/onderwijsinstellingen en de Vlaamse overheid dienen, in tegenstelling tot het decreet van 30 april 2004, tevens de werkvelden en doelgroepen op te sommen. Er dient echter geen besteding per werkingsonderdeel van de hen toegekende middelen te worden opgenomen. De doelgroepen moesten overeenkomstig het decreet van 30 april 2004 reeds worden opgenomen in het beleidsplan. Dit betekent dus geen vermeerdering of vermindering van de administratieve last. We gaan ervan uit dat het vermelden van de werkvelden zo'n 60 minuten extra vraagt, terwijl het wegvallen van de verplichting om de besteding van de middelen per werkingsonderdeel een tijdsbesparing van acht uur inhoudt. De nettowinst is dus 7uur.

We brengen voor de helft van de tijd het tarief voor een administratieve kracht (26,50 euro/uur) en voor de helft van de tijd het tarief van een medewerker van niveau A (42 euro/uur) in rekening.

De beheersovereenkomsten worden eens om de vijf jaar opgesteld. Voor 28 studentenvoorzieningen bedraagt de frequentie dus 5,6 op jaarbasis.

$5,6 \times 3,5 \times 42 \text{ euro/uur} = 823,2 \text{ euro per jaar}$

$5,6 \times 3,5 \times 26,50 \text{ euro/uur} = 519,4 \text{ euro per jaar}$

TOTALE VERMINDERING ADMINISTRATIEVE LAST : 1342,6 euro per jaar

Wijziging aan artikel 63, §3:

Het beleidsplan volgt de looptijd van de beheersovereenkomst en krijgt een duurtijd van vijf jaar in plaats van drie jaar. We kunnen echter stellen dat de helft van deze opdracht behoort tot de kerntaak van een studentenvoorziening/universiteit.

Kostprijs administratieve last voor de wijziging:

$1/3 \text{ (frequentie 1 keer om de drie jaar)} \times 75 \text{ uur (duur opstellen/overleg 2 personen gedurende 5 werkdagen van 7u30min)} \times 42 \text{ euro (uurtarief niveau A)} = 1050 \text{ euro}$

Kostprijs administratieve last na de wijziging:

$1/5 \text{ (frequentie 1 keer om de vijf jaar)} \times 75 \text{ uur (duur opstelling/overleg 2 personen gedurende 5 werkdagen van 7u30min)} \times 42 \text{ euro (uurtarief niveau A)} = 630 \text{ euro}$

TOTALE VERMINDERING ADMINISTRATIEVE LAST:

Aangezien we de helft van deze opdracht kunnen beschouwen als kerntaak van de studentenvoorziening/universiteit, bedraagt de totale vermindering van de administratieve last voor de 28 studentenvoorzieningen $(1050 \text{ euro} - 630 \text{ euro})/2 \times 28 = 5880 \text{ euro}$.

Er zal bovendien in de toekomst enkel een meerjarenbegroting worden gevraagd indien dit van toepassing zou zijn. Dit betekent dat enkel de hogescholen, die reeds in overeenstemming met het hogescholendecreet verplicht zijn tot het houden van een meerjarenbegroting, hun meerjarenbegroting dienen mee te delen ter ondersteuning van de beheersovereenkomst. Volgens de oude versie van deze § waren ook de zes universiteiten hiertoe gehouden, zonder dat de meerjarenbegroting voor universiteiten (in uitvoering van het universiteitsdecreet) reeds in uitvoering is getreden.

Kostprijs van de vermindering van de administratieve last:

$1/5 \text{ (frequentie)} \times 75 \text{ uur (2 personen 5 werkdagen van 7,30 uur)} \times 42 \text{ euro (uurtarief niveau A)} = 630 \text{ euro}$

TOTALE VERMINDERING ADMINISTRATIEVE LAST:

voor de 6 studentenvoorzieningen van de universiteiten komt dit neer op een totale vermindering van de administratieve last van 3780 euro.

5.4. Uitvoering van de nieuwe regelgeving

Er is geen besluit van de Vlaamse Regering nodig tot uitvoering van het luik studiefinanciering.

De nieuwe maatregelen met betrekking tot het luik studiefinanciering zullen worden opgenomen in de “Nieuwsbrief Studiefinanciering” die wordt verstuurd naar alle studentenvoorzieningen van de hoger onderwijsinstellingen. De afdeling Studietoelagen van het departement Onderwijs zal informatiesessies organiseren voor de studentenvoorzieningen om de gewijzigde regelgeving met betrekking tot het luik studiefinanciering uit te leggen. Met het oog op het informeren van de burgers, zullen de wijzigingen worden opgenomen op de website van de afdeling Studietoelagen en in de brochure met betrekking tot studiefinanciering in het hoger onderwijs.

Aangezien er voorlopig geen uitbreiding van de werkvelden of van de doelgroepen voor selectieve voorzieningen gepland is, is er geen besluit van de Vlaamse Regering nodig tot

uitvoering van het luik studentenvoorzieningen. De uitvoering van het decreet zal gebeuren door het sluiten van een beheersovereenkomst. Aangezien de nieuwe regelgeving bepaalt dat dit uiterlijk 15 november moet gebeurd zijn, moet de studentenvoorziening op dat moment ook haar beleidsplan hebben opgesteld. Teneinde de studentenvoorzieningen hierin bij te staan, organiseert de dienst een vormingsdag in het kader van het beleidsplan.

5.5. Evaluatie van de nieuwe regelgeving

Met betrekking tot de opvolging en eventueel herziening van de regelgeving van het luik studiefinanciering, bepaalt artikel 38 van het decreet van 30 april 2004 reeds dat in de loop van het derde jaar vanaf de inwerking van het decreet, de dienst de beleidseffecten ervan zal evalueren. Datzelfde artikel bepaalt eveneens dat de Vlaamse Regering minstens om de vijf jaar onderzoekt of de werkelijke kosten voor het onderhoud en het door hem gevolgde onderwijs aansluiten bij de uitgekeerde bedragen.

Met betrekking tot de evaluatie van het luik studentenvoorzieningen, bepaalt artikel 64 van het decreet van 30 april 2004 dat de Vlaamse Regering de open coördinatiemethode hanteert ten aanzien van de studentenvoorzieningen. In de beleidsnota van de Minister van Werk, Onderwijs en Vorming deelt de Minister mee dat hij nog voor het einde van deze legislatuur de werking van de studentenvoorzieningen en hun onderlinge samenwerking zal evalueren.

6. CONSULTATIE

Verschillende voorgestelde wijzigingen met betrekking tot het luik studiefinanciering zijn het gevolg van informeel overleg met de verschillende studentenvoorzieningen (met name de wijziging in verband met de kadastraal inkomentest), met de collega's van de afdeling hogescholen en de afdeling universiteiten (met name de wijzigingen omwille van de veranderingen aan het hoger onderwijslandschap en sommige wijzigingen aan het luik studentenvoorzieningen), met collega's van andere departementen (met name de wijziging in verband met vreemdelingenwetgeving), met medewerkers van de studentenadministraties bij de hoger onderwijsinstellingen (met name de wijziging in verband met gewijzigde curricula), en met collega's van de ons omringende landen (wijziging in verband met EU-wetgeving en EU-rechtspraak).

Met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen werden de gegevens op verschillende manieren verzameld. Vooreerst werden alle jaarverslagen van de studentenvoorzieningen in Vlaanderen opgevraagd en verwerkt. Verder werd er een werkgroep met de regeringscommissarissen opgericht. De regeringscommissarissen hebben immers directe contacten met de studentenvoorzieningen en beschikken over concrete informatie over de werking van de studentenvoorzieningen. Uit deze contacten volgde het verzoek om retroactieve inwerkingtreding en de wijziging in het decreet van de regeling voor buitenlandse studenten. Ten slotte werden de studentenvoorzieningen meerdere malen op verschillende wijzen geraadpleegd. Zo werd aan elke studentenvoorziening in Vlaanderen een bezoek gebracht en waren er contacten met hun vertegenwoordigers via de werkgroepen sociale voorzieningen binnen VLIR en VLHORA. Uit de contacten met de studentenvoorzieningen werden de volgende verzoeken in overweging genomen: het verdagen van de datum voor het afsluiten van de beheersovereenkomsten omwille van tijdsgebrek voor het opstellen van het beleidsplan en de mogelijkheid tot afstemming met de begroting; het opnemen van steun voor

studentenmobiliteit binnen de werkvelden; de vraag om meer precisering van de werkvelden en om het werkveld “juridische dienstverlening” te schrappen en te integreren onder de andere werkvelden.

7. INFORMATIE VOOR DE INSPECTIE VAN FINANCIEN

7.1. Studiefinanciering

Met betrekking tot het luik studiefinanciering heeft enkel Hoofdstuk 2 van het voorontwerp een budgettaire impact, meer bepaald artikel 6, artikel 8 en artikel 10.

Artikel 6

De aanpassing van het decreet van 30 april 2004 aan de Europese wetgeving en rechtspraak, zal slechts een beperkte impact hebben. Immers, in het hoger onderwijs bedraagt het aantal EU-studenten die de Belgische nationaliteit niet hebben iets meer dan 2% van het totaal aantal studenten. In de theoretische veronderstelling dat 10% van deze EU-studenten op basis van de Europese wetgeving en rechtspraak in aanmerking zouden kunnen komen voor een studiefinanciering, zal het aantal beursstudenten slechts in beperkte mate toenemen: op basis van deze theoretische veronderstelling zou het aandeel van beursstudenten in het hoger onderwijs stijgen van 23,8% van het totaal aantal studenten naar 24%. Bij het huidige aantal van 36.186 rechthebbenden, zouden slechts 300 nieuwe studenten recht krijgen op een studiefinanciering, wat rekening houdend met een gemiddelde studiefinanciering van 1600 € neerkomt op een meerkost van 480.000 €.

Met betrekking tot het nieuwe artikel 12, 4° (slachtoffers van mensenhandel) zijn geen exacte financiële gegevens voorhanden.

Er werd evenwel navraag gedaan bij de gespecialiseerde opvangcentra voor slachtoffers van mensenhandel in verband met hun ervaringen met slachtoffers in het voortgezet onderwijs. Daaruit blijkt dat de meerderjarige slachtoffers aansluiting vinden bij de maatschappij via inburgering. Meestal volgen zij cursussen NT2 en/of beroepsopleidingen van de VDAB. In de afgelopen jaren is er slechts sporadisch iemand geweest die na die taallessen nog ambities had om te studeren. Een aantal personen heeft (al dan niet met vrucht) de middenjury geprobeerd. Een enkeling kon de nodige diploma's voorleggen uit het herkomstland. In de afgelopen vijf jaar hebben slechts twee personen effectief hogere studies aangevat (1 keer hoger onderwijs buiten de universiteit, 1 keer universitair onderwijs). Het is niet duidelijk of deze nu nog studeren omdat de begeleiding wordt afgesloten op het ogenblik dat het slachtoffer een permanent verblijfsrecht bekommt.

Artikel 8

Uit de bijlage blijkt dat een wijziging aan artikel 8 een stijging van 29 rechthebbenden betekent. Bij een gemiddelde studiefinanciering van 1600 € komt dit neer op een meerkost van 46.400 €.

Artikel 10

De budgettaire impact van dit artikel is moeilijk in te schatten en is afhankelijk van het studiecurriculum. In sommige gevallen zal een student na een herziening toch in aanmerking komen als kotstudent en bijgevolg een hogere studiefinanciering ontvangen. In andere

gevallen zal de student na herziening zijn statuut als kotstudent verliezen en zal hij een deel van zijn studiefinanciering moeten terugbetalen. De praktijk heeft uitgewezen dat de meeste studenten bij het begin van het academiejaar de keuze maken tussen het al dan niet op kot gaan. In het kader van de flexibilisering van het hoger onderwijs dient ook rekening gehouden worden met wijzigingen met betrekking tot het al dan niet op kot verblijven van de student.

Artikel 7

Dit artikel heeft geen budgettair effect. De student zal door de voorgestelde maatregel over evenveel financierbare studiepunten blijven beschikken, zijnde het aantal studiepunten van de opleiding en 60 studiepunten in het jokerkrediet. Er worden geen extra financierbare studiepunten verleend.

Bijkomende opmerking

Naar aanleiding van de opmerkingen in het advies van de Raad van State, werd in het ontworpen artikel 12, 1° en 2, van het decreet van 30 april 2004 de term “Europese Unie” vervangen door “Europese Economische Ruimte”.

De wijziging van de term “Europese Unie” door de term “Europese Economische Ruimte” heeft geen financiële gevolgen, aangezien de informatie voor de Inspectie van Financiën met betrekking tot de financiële implicaties van het ontwerpdecreet uitging van het feit dat het totaal aantal studenten afkomstig uit een andere lidstaat van de Europese Unie (25 lidstaten) ongeveer 2 % bedraagt van het totaal aantal studenten. In werkelijkheid bedraagt het % studenten afkomstig uit een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte (25 lidstaten + IJsland, Liechtenstein en Noorwegen) iets minder dan 2 % van het totaal aantal studenten.⁹

7.2. Studentenvoorzieningen

Het luik studentenvoorzieningen heeft geen budgettaire impact.

8. SAMENVATTING

Het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap trad in werking op 1 juli 2004. Dit decreet bevat twee grote luiken: het eerste luik betreft de studiefinanciering voor studenten in het hoger onderwijs; het tweede luik regelt de werking van de studentenvoorzieningen bij de hoger onderwijsinstellingen. Eén academiejaar na de inwerkingtreding van het decreet, blijkt dat bepaalde decreetwijzigingen zich opdringen.

Met betrekking tot het luik studiefinanciering binnen het decreet van 30 april 2004, blijkt na één academiejaar waarop het decreet van toepassing was, dat bepaalde artikelen dienen te worden aangepast, ofwel omdat bepaalde evoluties nog niet konden worden voorspeld bij het redigeren van het decreet in kwestie, ofwel omdat wetgeving of rechtspraak van de Europese Unie een aanpassing van de vigerende wetgeving vraagt.

De regelgeving met betrekking tot het luik studentenvoorzieningen in het decreet van 30 april 2004 is wat betreft werkvelden en doelgroepen reeds in werking getreden op 1 juli 2004, terwijl de bepalingen in verband met de beheersovereenkomst pas in januari 2006 in de

⁹ Het totaal aantal studenten in academiejaar 2003-2004 bedroeg 157.017. 2 % hiervan bedraagt 3140.

Het totaal aantal EER-studenten in academiejaar 2003-2004 bedroeg 3051 (3042 EU-studenten en 9 studenten afkomstig uit IJsland, Liechtenstein en Noorwegen).

praktijk omgezet worden. Bij de uitvoering van dit decreet, bleken bepaalde aanpassingen aan het decreet nodig, omwille van bepaalde onvolkomenheden, onduidelijkheden, en omdat een aantal bepalingen ingaan tegen de bestaande praktijk, met een belangrijke planlast voor de studentenvoorzieningen tot gevolg.

De verschillende opties en respectievelijk voor –en nadelen tonen aan dat aan de gestelde doelstellingen optimaal tegemoet kan worden gekomen via een decreet tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Immers, de nuloptie of het louter optreden via de informatieve weg laten de bestaande onduidelijkheden, lacunes en inconsequenties bestaan.

Gelet op het feit dat dit decreet in werking treedt op 1 juli 2005, werd het advies aan de Inspecteur van Financiën gevraagd bij hoogdringendheid. De Inspecteur van Financiën gaf gunstig advies op 26 april 2005. De Minister van Begroting gaf gunstig advies op 27 mei 2005. Het Ria-rapport werd aangepast conform de bemerkingen van de Inspecteur van Financiën. Het decreet, en bijgevolg de nota aan de Vlaamse Regering, de Memorie van Toelichting en het Ria-rapport, werden aangepast conform de bemerkingen van de Minister van Begroting.

De Vlaamse regering heeft op 3 juni 2005 beslist haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp. Daarbij gelastte deze tot het inwinnen van het wetgevingstechnisch en taalkundig advies, tot het inwinnen van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad en van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, tot het inwinnen van het advies van de Raad van State bij hoogdringendheid en tot het meten van en rapporteren over de administratieve lasten die het gevolg zijn van het ontwerp tot decreet.

Het ontwerpdecreet werd aangepast conform de opmerkingen in het wetgevingstechnisch en taalkundig advies dat werd verstrekt op 6 juni 2005.

Het advies van de Raad van State werd gegeven op 17 juni 2005. Hierin wordt met betrekking tot artikel 6 van het ontwerpdecreet opgemerkt dat in het ontworpen artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 dient te worden gerefereerd aan de “Europese Economische Ruimte” in plaats van aan de “Europese Unie”. Bovendien wordt verzocht ter wille van de rechtszekerheid de term “ontwikkelingsland” in het ontworpen artikel 61, §1, 3°, b) van het decreet van 30 april 2004 te verduidelijken. Het ontwerpdecreet werd aangepast conform de vermelde bemerkingen.

Het advies van de Vlaamse Onderwijsraad werd gegeven op 24 juni 2005.

Het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen werd gegeven op 23 juni 2005. Het ontwerpdecreet en bijkomende documenten werden aangepast conform hun opmerkingen.

9. CONTACTINFORMATIE

Raymonda VERDYCK
Afdelingshoofd Studietoelagen
Vlaamse Gemeenschap Departement Onderwijs
Koning Albert II laan 15 1210 Brussel
e-mail : raymonda.verdyck@ond.vlaanderen.be
02/553.86.64

Bijlage bij het RIA-rapport

Simulatie van het aantal rechthabenden studiefinanciering, met aanduiding van de bijkomende rechthabenden bij het aanpassen van de KI-toets in functie van de doelgroepen.

constant beleid versus simulatie	AFWIJZ. ANDERE	TE HOOG INK.	TE HOOG KI	TOTAAL TOEKENNINGEN +/-	100 % TOELAGE	VERMINDERDE TOELAGE	MINIMUM TOELAGE	150 % TOELAGE
ANDER 0,01%	1	-1	0	0	0	0	0	0
ARBEIDER 25,1%	248	-1.032	20	764	26	946	-208	0
BEDIENDE 25,1%	296	-929	13	620	-15	793	-157	-1
HANDELAAR 6,42%	94	-124	24	6	-23	1	-23	2
AMBACHTSMAN 1,89%	28	-50	15	7	-3	7	3	0
VRIJ BEROEP 3,85%	69	-82	25	-12	-26	56	-41	-1
LANDBOUWER 3,55%	46	-45	19	-20	-22	33	-30	-1
OP RUST 7,89%	91	-419	8	320	2	371	-52	-1
ZONDER BEROEP 4,56%	138	-42	5	-101	-61	-34	-3	-3
ONDERWIJS 5,52%	123	-117	0	6	10	16	-31	-1
BRUGPENSIOEN 2,31%	41	-45	-1	5	11	16	-23	1
WERKLOZENVERG. 7,57%	138	-63	14	-89	-52	-35	2	-4
MUTUALITEIT 4,43%	71	-47	9	-33	-5	-4	-22	-2
BESTAANSMINIM 1,33%	57	-2	1	-56	-26	2	-1	-31
LOOPBAANOND. 0,39%	17	-12	1	-6	-16	2	5	3
TOTAAL	1.458	-3.010	153	1.411	-200	2.170	-581	-39